

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld.

Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van deze heffingen die bij de diverse programma's in de programmabegroting zijn geraamd. In het kort geven we aan welk beleid we in het begrotingsjaar gaan voeren ten aanzien van de lokale heffingen. Het lokale beleid is vastgelegd in de belastingverordeningen. Verder is een overzicht opgenomen van de geraamde opbrengsten, wordt aandacht besteed aan de lokale belastingdruk en aan het kwijtscheldingsbeleid.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

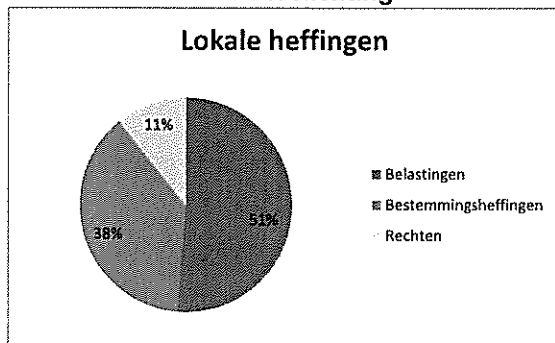
- **Belastingen:** gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- **Bestemmingsheffingen:** deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen op termijn niet meer dan kostendekkend zijn.
- **Rechten:** een betaling waar een direct aanwijsbare contraprestatie van de overheid tegenover staat. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld haven- of marktgelden) en genotsrechten (waaronder leges). De hoogten van sommige rechten zijn landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Een landelijke ontwikkeling is dat uiterlijk 1 juli 2015 alle gemeenten de WOZ-waarde van woningen samen met de bijbehorende adresgegevens openbaar gaan maken. Dit gaat gebeuren via de landelijke voorziening die door het Kadaster wordt beheerd.

Naast het landelijk beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn 100% kostendekkend. Dat is niet overal het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijk tarieven). Als ze niet kostendekkend wordt dat toegelicht. (Substantiële) in mutaties in kostendekkendheid worden toegelicht.
- De heffingen worden in 2015 met 2,0% verhoogd, uitgezonderd de parkeerbelasting (0%) en rioolrechten (6,5%). Door de raad is dit in het verleden besloten.
- **Kwijtscheldingsbeleid.** Kwijtschelding is mogelijk voor de afvalstoffen- en rioolheffing. Voorwaarde is dat de aanslag betrekking heeft op een woonlast voor een natuurlijk persoon. Voor kwijtschelding in de zakelijke sfeer biedt Woerden geen ruimte. De gemeente Woerden hanteert voor de kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten: 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm in aanmerking voor kwijtschelding. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

3. Totaalbeeld en toelichting

In de figuur is af te lezen hoe de lokale heffingen zijn verdeeld. Vervolgens is in de tabel opgenomen welke belastingen, bestemmingsheffingen en rechten we onderscheiden, hoeveel baten in de begroting zijn opgenomen (plus begroting 2014 en rekening 2013) en wat de tariefwijziging ten opzichte van 2014 wordt.

Geraamde opbrengsten

Belastingen en heffingen	Baten begroting 2015	Tariefmutatie	Begroting 2014	Rekening 2013
A. Belastingen				
1 OZB	€ 10.482	2%	€ 10.178	€ 9.856
2 Parkeerbelasting	€ 1.552	0%	€ 1.552	€ 1.584
3 Hondenbelasting	€ 167	2%	€ 164	€ 162
4 Precariobelasting	€ 86	2%	€ 123	€ 133
5 Toeristenbelasting	€ 51	2%	€ 50	€ 46
Subtotaal A: Belastingen	€ 12.339		€ 12.067	€ 11.780
B. Bestemmingsheffingen				
1 Afvalstoffenheffing	€ 4.953	2%	€ 4.730	€ 4.626
2 Rioolheffing	€ 4.179	6,5%	€ 3.892	€ 3.798
Subtotaal B: Bestemmingsheffingen	€ 9.132		€ 8.623	€ 8.424
C. Rechten				
1 Leges burgerzaken	€ 753	2%	€ 795	€ 846
2 Begrafenisrechten	€ 718	2%	€ 704	€ 621
3 Marktgelden	€ 80	2%	€ 79	€ 79
4 Havengelden	€ 50	2%	€ 29	€ 50
5 Omgevingsvergunningen	€ 1.134	2%	€ 1.028	€ 998
Subtotaal C: Rechten	€ 2.735		€ 2.635	€ 2.594
Totaal	€ 24.206		€ 23.325	€ 22.798

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin met een hond, in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2015 van € 226.000,- (2014: € 233.000,-, 2013: € 241.000,-) en met een waterverbruik van 240 m³ per jaar.

	2015	2014	2013
1 OZB	€ 286	€ 281	€ 274
2 Rioolheffing	€ 174	€ 164	€ 151
3 Afvalstoffenheffing (meerpersoons)	€ 218	€ 214	€ 255
4 Hondenbelasting	€ 66	€ 65	€ 64
Totaal	€ 744	€ 724	€ 744

A. Belastingen

Ad 1 OZB

In de onderstaande tabel zijn de OZB-tarieven 2015 en 2014 opgenomen. De tarieven 2015 worden geheven als percentage van de ingeschatte woningwaarde per 1 januari 2014. De prognoses per 1 juli 2014 duiden op een gemiddelde daling voor woningen en niet-woningen met 2,8% resp. 4,5%. De werkelijke OZB-opbrengst kan uiteindelijk afwijken van de werkelijke opbrengst door:

- de waardeontwikkeling van de onroerende zaken;
- de te verwachten minder- en meeropbrengsten van respectievelijk sloop en nieuwbouw;
- de waardevermindering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures.

	Tarief OZB 2015 in %	Tarief OZB 2014 in %
1 Woningen		
a. Eigenaren	0,1268%	0,1210%
2 Niet-woningen		
a. Eigenaren	0,2050%	0,1870%
b. Gebruikers	0,1500%	0,1450%

Ad 2 Parkeerbelasting

Vanaf 2015 geldt het nieuwe parkeerbeleid dat door de raad in 2014 is vastgesteld. De parkeertarieven in de binnenstad zijn bevroren op €2,- per uur. Abonnementen in Castellum en vergunningen op straat worden tegen marktconforme tarieven aangeboden. Houders van een gehandicaptenparkeerkaart kunnen op invalidenplaatsen in de binnenstad gratis parkeren.

Ad 3 Hondenbelasting

De belasting wordt geheven van de houder van een of meer honden. Uitgangspunt voor de tariefsverhoging van de hondenbelasting per 1 januari 2015 is 2%.

Ad 4 Precariobelasting

De precariobelasting is een heffing voor het hebben van voorwerpen op, in of boven gemeentegrond die voor de openbare ruimte is bestemd. Ook terrassen vallen hier onder. De overheid kan hiervoor een vergoeding vragen. Om te realiseren dat we niet met elke afzonderlijke particulier of bedrijf een contract hoeven te sluiten, is gebruikgemaakt van de publiekrechtelijke weg via de belastingverordening. De tarieven worden in 2015 met 2% verhoogd. De opbrengst 2015 is overigens met € 40.000,- naar beneden bijgesteld. Reden hiervan is de terugloop in binnengemeentelijke nieuwbouwprojecten.

Er is een nieuw reclamebeleid vastgesteld. Op basis hiervan zal er voor reclame-uitingen tot 1 meter uit de gevel geen precariobelasting meer worden opgelegd. Voor uitstallingen buiten 1 meter uit de gevel wordt een reclamebelasting opgelegd conform het tarief voor precario terrassen.

Ad 5 Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven bij een overnachting in een hotel, pension, camping of recreatiewoning door personen die niet als ingezetenen van de gemeente Woerden in de gemeentelijke basisadministratie zijn ingeschreven. De tarieven stijgen met 2% ten opzichte van 2014.

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1 Afvalstoffenheffing

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om (een gedeelte van) de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de baten en lasten van de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. De baten zijn inclusief de overige baten zoals oud papier.

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is dat het tarief voor eenpersoonshuishoudens circa 80% bedraagt van het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Dit percentage kan enigszins

afwijken als gevolg van afrondingen in hanteerbare maandbedragen. De reinigingsrechten zijn van toepassing op bedrijven die in de binnenstad zijn gevestigd en hun afval aanbieden aan de gemeente via vuilcontainers. Deze tarieven zijn exclusief btw. Wanneer de baten hoger zijn dan de lasten, wordt het meerdere in de reserve afvalstoffenheffing gestort.

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
1 Lasten	€ 4.779	€ 4.770	€ 4.750
2 BTW-lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 252	€ 252	€ 252
3 Totale lasten	€ 5.031	€ 5.022	€ 5.002
4 Baten	€ 4.953	€ 4.730	€ 4.626
5 Kostendekkendheidsgraad	98%	94%	92%
6 Saldo (= mutatie reserve ; - = onttrekking)	€ 78-	€ 292-	€ 376-

Ad 2 Rioolheffing

Op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan worden met ingang van 2014 de tarieven, naast de inflatie van 2%, verhoogd met 4,5%. Hiermee wordt gedurende de planperiode gezorgd voor een kostendekkend rioolrecht en wordt de planperiode afgesloten met een positieve egalisereserve.

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
1 Lasten	€ 4.084	€ 3.789	€ 3.686
2 BTW-lasten te verhalen op BTW-compensatiefonds	€ 163	€ 163	€ 163
3 Totale lasten	€ 4.247	€ 3.952	€ 3.849
4 Baten	€ 4.179	€ 3.892	€ 3.798
5 Kostendekkendheidsgraad	98%	98%	99%
6 Saldo (= mutatie reserve ; - = onttrekking)	€ 68-	€ 60-	€ 51-

C. Rechten

In de onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheid van 100%.

Ad 1 Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. Sommige leges zijn niet voor 100% kostendekkend omdat er voorgeschreven wettelijke tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen en de gemeentelijke kadastrale balie).

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
<i>Lasten</i>			
Persoonsregistraties	€ -	€ 502	€ 509
Persoonsdocumentaties	€ 1.681	€ 938	€ 891
Secretarieleges	€ 209	€ 213	€ 299
KCC	€ 0	€ 27	€ 67
Totaal lasten	€ 1.890	€ 1.680	€ 1.767
Baten	€ 753	€ 795	€ 846
Saldo	€ 1.137-	€ 884-	€ 920-
Kostendekkendheidsgraad	40%	47%	48%

De mate van kostendekkendheid daalt door een actualisatie van de kostenverdeelssystematiek.

Ad 2 Begraafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
Lasten	€ 768	€ 727	€ 728
Baten	€ 718	€ 704	€ 621
Saldo	€ 50-	€ 23-	€ 107-
Kostendekkendheidsgraad	93%	97%	85%

Ad 3 Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats of marktplaats.

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
Lasten	€ 113	€ 105	€ 115
Baten	€ 80	€ 79	€ 79
Saldo	€ 33-	€ 26-	€ 36-
Kostendekkendheidsgraad	71%	75%	68%

Ad 4 Havengelden

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
Lasten	€ 46	€ 55	€ 39
Baten	€ 50	€ 29	€ 50
Saldo	€ 4	€ 25-	€ 12
Kostendekkendheidsgraad	108%	54%	131%

De kostendekkendheid van de havengelden is toegenomen. De oorzaak is de hogere opbrengst van de stijging van de havengeldtarieven. Dit betreft uitvoering van een eerder opgelegde taakstelling om extra opbrengsten uit havengelden te genereren. De hoge dekkingsgraad 2013 wordt verklaard door het feit dat in dat jaar de havengelden 2012 én 2013 zijn geïnd.

Ad 5 Omgevingsvergunningen

	Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
Lasten	€ 1.500	€ 1.573	€ 1.747
Baten	€ 1.134	€ 1.028	€ 998
Saldo	€ 366-	€ 545-	€ 749-
Kostendekkendheidsgraad	76%	65%	57%

In bovenstaande tabel staan de lasten opgenomen die in de tarieven doorgerekend kunnen worden. De kostendekkendheid van de omgevingsvergunningen stijgt door het verminderen van het aantal uren de hoger verwachte baten door actualisatie van de bouwcijfers.

4. Vergelijking met andere gemeenten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de COELO-atlas uit. Deze atlas bevat een vergelijking van de bruto lokale lasten (bestaande uit OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing, woning met gemiddelde waarde, na aftrek van eventuele heffingskorting, uitgaande van een meerpersoonshuishouden) en netto lokale lasten. Verschil is dat bij de berekening van de netto woonlasten deze worden gecorrigeerd voor het feit dat gemeenten met dure woningen een lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen.

Van de 417 gemeenten (2014) neemt Woerden in het overzicht van:

- bruto lokale lasten de 139ste plek in met € 663,-. Hierbij geldt dat nummer 417 de hoogste (gemeente Wassenaar met € 1183,-) en nummer 1 de laagste (gemeente Bunschoten met € 514,-).
- netto lokale lasten de 113ste plaats in.

Voor beide kengetallen dus een gemiddelde score.

Daarnaast is in de onderstaande tabel ook een vergelijking met vergelijkbare gemeenten gemaakt over 2014 (rioolheffing is niet opgenomen, omdat de heffingsgrond verschilt per gemeente).

Belastingsoort	Woerden 2014	Bodegraven 2014	Houten	Ronde Venen 2014	Barendrecht 2014
OZB					
Eigenaren woning	0,1210%	0,1395%	0,1348%	0,0913%	0,1204%
Eigenaren niet woning	0,1870%	0,2192%	0,2764%	0,1289%	0,1350%
Gebruikers niet woning	0,1450%	0,1693%	0,2160%	0,1027%	0,1149%
Afvalstoffenheffing					
Eénpersoonshuis- houden	€ 179	€ 208	€ 122	€ 161	€ 149
Twee persoons huishouden	€ 214	€ 260	€ 208	€ 209	€ 228
Meerpersoonshuis- houden	€ 214	€ 260	€ 208	€ 209	€ 265
Hondenbelasting, 1e hond					
1e hond	€ 65	€ 81	€ 47	€ 58	€ 97
2 honden	€ 79	€ 104	€ 114	€ 116	€ 231

Paragraaf 2 Verbonden partijen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over de verbonden partijen en de bestuurlijke doelstelling die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de verbonden partij terechtkomen. Ook de stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat wanneer een verbonden partij failliet gaat de deelnemers in deze verbonden partij voor extra kosten komen te staan. Uit bovenstaande blijkt tevens dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiës).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (cf. Besluit Begroting en Verantwoording) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten;
- de visie van de raad op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen zoals die zijn opgenomen in de programma's van de begroting;
- de beleidsvoornemens over verbonden partijen;
- de naam en de vestigingsplaats; het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd; de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar; het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar; het resultaat van de verbonden partij.

Aanvullend hierop wordt op grond van de 'Verordening op de inrichting van de financiële organisatie, het financiële beheer en de uitgangspunten van het financiële beleid van de gemeente Woerden' informatie opgenomen ten aanzien van beëindigde, nieuwe of (gewijzigde) bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen. In de bijlage is de geactualiseerde matrix verbonden partijen opgenomen.

3. Verbonden partijen per programma

De gemeente Woerden heeft bestuurlijke en financiële belangen in verschillende verbonden partijen. De onderstaande partijen worden per programma toegelicht:

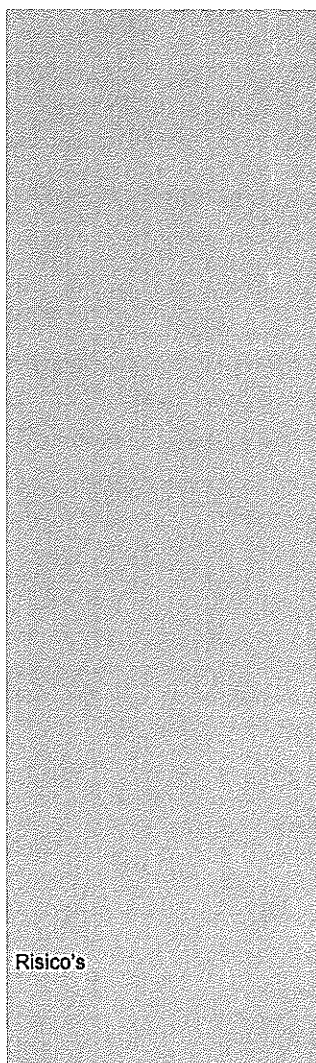
- Veiligheidsregio Utrecht
- Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
- Afvalverwijdering Utrecht
- Recreatieschap Stichtse Groenlanden
- Fern Werk
- Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Gemeenschappelijke regeling voor het toezicht op het openbaar primair en speciaal onderwijs
- Stichting Urgentieverlening West Utrecht
- Bank Nederlandse Gemeenten
- Vitens

Per 1 januari 2014 is de gemeente Woerden uit de gemeenschappelijke regeling Welstand en Monumenten Midden Nederland getreden (cf. raadsbesluit 13R00455, 18 december 2013). Inmiddels is 70% van het gebied dat de gemeente Woerden bestrijkt welstandsvrij geworden en worden deze plannen afgehandeld door een gemeentelijke commissie 'ruimtelijke kwaliteit en erfgoed'.

In 2015 wordt verder invulling gegeven aan de taakstelling voor verbonden partijen voor de komende periode.

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid

Naam	Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Doel	Het doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crisis in de Utrechtse gemeenten. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: opvang en verzorging bij evacuatie, voorlichting en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk. Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal College van de politie. In het najaar 2010 is de VRU gestart met het maken van het beleidsplan VRU 2012-2015. Het risicoprofiel heeft hierbij mede als basis gediend. Het beleidsplan is een plan op hoofdlijnen en moet worden beschouwd als een verkenning van de beleidsontwikkelingen voor de komende vier jaar. De gemeente Woerden vindt een aantal onderwerpen zo belangrijk dat het bestuurlijk en ambtelijk een extra bijdrage levert aan het regiobreed uitwerken van deze thema's.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De Veiligheidsregio bestaat uit een samenwerking tussen de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR), de gemeenschappelijke meldkamer Utrecht (GMU) en 26 Utrechtse gemeenten.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer
Financieel	Plv.lid : wethouder J.I.M. Duindam
Bijdrage	Begroting 2014 € 2.568.563,- Begroting 2015 € 2.501.000,- Begroting 2016 € 2.469.000,- Begroting 2017 € 2.433.000,- Begroting 2018 € 2.421.000,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Vanaf 2015 wordt de financieringssysteem van de VRU gewijzigd (nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling). De gemeentelijke bijdrage wordt vanaf 2015 bepaald volgens de criteria van het gemeentefonds.
Inhoudelijke ontwikkeling	De Veiligheidsregio Utrecht gaat zich in 2015 met o.a. de volgende

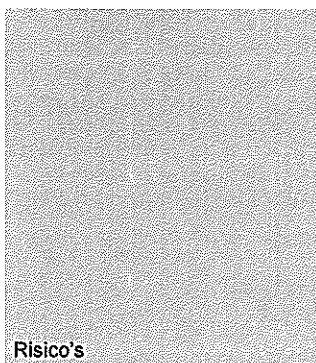
werkzaamheden bezighouden:

- De VRU gaat een nieuw beleidsplan schrijven voor de periode 2016-2019.
 - De VRU gaat de scenario's en risico's in het regionaal risicoprofiel actualiseren.
 - De VRU gaat afspraken maken met crisispartners over wie waarover communiceert. Ook worden risicocommunicatieplannen geïmplementeerd voor verschillende scenario's.
 - De VRU stelt een uitvoeringsprogramma op waarbij de VRU inzet op zelfredzaamheid en burgerparticipatie.
 - De VRU adviseert het bevoegd gezag over Advies brandveiligheid, risico's (risicoprofiel) en externe veiligheid (Besluit Risico's Zware Ongevallen, Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen, Vuurwerkbesluit en aanwijzing bedrijfsbrandweer).
 - De VRU voert toetsingen uit en adviseert het bevoegd gezag over mogelijke handhavingstrajecten.
 - De VRU gaat het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) verder opbouwen.
 - De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze.
 - De VRU voert de opleidings-, trainings- en oefenactiviteiten voor de betreffende functionarissen overeenkomstig het OTO-beleidsplan 2012-2015.
 - De VRU adviseert gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie.
 - De VRU zorgt voor een pool van informatiemanagers op hard piket die in elk geval ondersteuning bieden in het COPI, ROT en RBT.
 - De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU.
 - De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten.
 - De VRU draagt zorg voor een eenduidige inbedding van de jeugdbrandweer in de VRU conform de landelijke beleidslijn.
 - De VRU maakt afspraken, of herziet zo nodig bestaande afspraken, met zorginstellingen en beroepsbeoefenaren om de zorgcontinuïteit van de instellingen te borgen.
 - De VRU houdt drie SIGMA teams in stand. Deze operationele SIGMA teams zijn conform OTO plan opgeleid en 24/7 oproepbaar en inzetbaar.
- In 2014 wordt de besluitvorming rondom een aantal majeure VRU projecten afgerond. De projecten gaan o.a. over de repressieve huisvesting, nieuwe financieringssystematiek de VRU-organisatie en het nieuwe dekkingsplan.

Risico's

Per 2016 worden de brandweerkazernes verkocht aan de VRU. Op dit moment is onduidelijk tegen welke prijs en onder welke voorwaarden de brandweerkazernes overgenomen worden. Ook is nog onduidelijk welke huisvestingslasten gemeenten doorberekend krijgen nadat de brandweerkazernes verkocht zijn.

Naam	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)
Doel	Uitvoering Archiefwetten en beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Op grond van diezelfde wet zijn alle overheidsarchieven van 20 jaar en ouder in principe openbaar en voor iedereen kosteloos te raadplegen. Het RHC is belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven. In het kader van de invoering Wet revitalisering generiek toezicht is een groot deel van de inspectietaak van de provincie (toezicht op de zorg) m.i.v. 2013 overgedragen aan het RHC.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden te Houten.
Bestuurder vanuit onze gemeente Financieel	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv.lid : wethouder M.J. Schreurs
Bijdrage	Begroting 2014 € 172.082,- Begroting 2015 € 170.557,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Vanuit de Archiefwet richt het RHC zich op het beheer van het oud archief en de uitvoering van de inspectietaak. Het fungeert voor de gemeente als historisch informatiecentrum, binnen de ruimte die er is nadat de niet-wettelijke taken van

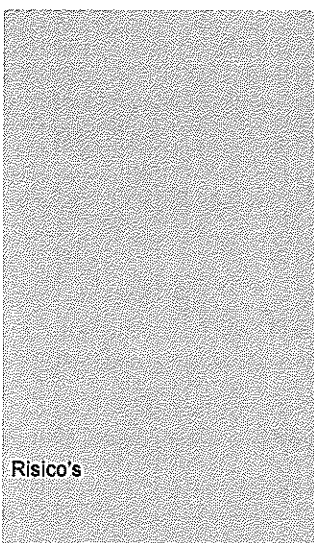

het RHC werden afgebouwd.
Het vergroten van de digitale toegankelijkheid van de archieven en collecties is een belangrijk speerpunt voor 2015.
In 2014 is de website vernieuwd en is het technisch mogelijk om archiefbescheiden digitaal aan te bieden. Voor Woerden gaat het om het oud-rechterlijke archief (ook van Harmelen, Kamerik en Zegveld) en het notarieel archief van voor 1811, die behoren tot de meest opgevraagde bronnen.
Archieven en bronnen die zijn ontsloten worden zoveel mogelijk op de website voor publiek beschikbaar gesteld. Natuurlijk blijft het mogelijk de studiezaal te bezoeken om onderzoek te doen of (bouw)dossiers in te zien.
Daarnaast vraagt de verdere implementatie van het archieftoezicht in het kader van de Wet Revitalisering Generiek Toezicht aandacht. 2014 was vanuit de provincie aangemerkt als overgangsjaar, in 2015 zou dit proces moeten verlopen zoals bij invoering van de wet werd beoogd.

Risico's

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer

Naam	Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Deze gemeenschappelijke regeling heeft als doel een efficiënte en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van overslag, transport en verwerking van huishoudelijke en andere categorieën van afvalstoffen (geen bedrijfsafval) voor de deelnemende gemeenten te organiseren. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden (i.s.m. de Apothekersvereniging AVNM) in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteertanalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De 26 gemeenten binnen de provincie Utrecht. Per 1 januari 2014 is de provincie uit de regeling getreden. Gezien het feit dat de provincie geen afval leverde en ook geen bijdrage betaalde, heeft dit geen financiële consequenties. De toezichthoudende taak verschuift hierdoor van het Rijk naar de provincie.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder M.H. Stolk Plv. Lid : wethouder C.J. van Tuijl
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2014 € 789.524,- Begroting 2015 € 791.675,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	De afvalstromen worden volgens afgesproken tarieven en methoden verwerkt. De huidige verwerkingscontracten voor brandbaar afval en gft lopen af op 31 december 2018, met de mogelijkheid deze met 2x één jaar te verlengen. Het contract voor de overslag van het afval uit de regio Utrecht loopt af op 31 december 2018 en kan niet worden verlengd. Momenteel geeft de AVU uitvoer aan het besluit de overslag van het afval in eigen beheer te gaan doen en onderzoekt samen met gemeente Utrecht (Stadswerken) de mogelijkheden voor de realisatie en exploitatie van een afvaloverslagstation in eigen beheer voor de regio Utrecht. Dit overslagstation moet op 1 januari 2019 in bedrijf zijn. In Ede exploiteert de AVU samen met Afval Combinatie De Vallei (ACV-groep) een afvaloverslagstation. Hier wordt het huishoudelijk afval van de bij de ACV-groep aangesloten gemeenten en de AVU-gemeenten uit de regio Veenendaal overgeslagen. Het afval van de gemeenten uit de regio Amersfoort wordt bij ROVA in Amersfoort overgeslagen. De AVU is aandeelhouder van ROVA.
	Afvalstoffenbelasting: In de Begrotingsafspraken 2014 van het kabinet is opgenomen dat er een afvalstoffenbelasting zal worden ingevoerd die vanaf 2015 100 miljoen euro moet opbrengen. Het tarief zal € 13,00 per ton bedragen voor zowel het afval dat wordt aangeboden om te storten als het afval dat wordt aangeboden om te verbranden. Het Belastingplan wordt na Prinsjesdag behandeld in de Tweede en Eerste Kamer. Deze belasting is reeds opgenomen in de begroting 2015 van de gemeente Woerden.
Inhoudelijke ontwikkeling	De AVU ontwikkelt voortdurend initiatieven om aan haar doelstellingen te voldoen. Naast de provinciebrede interpretatie van de gegevens die komen uit de sorteertanalyses, verdiept de AVU zich in de CO2-berekeningen en ondersteunt de gemeenten daarin met kennis en advies. Met ingang van 1

Risico's

januari 2015 zijn de gemeenten zelf verantwoordelijk voor de inzameling, de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval. Uit marktonderzoek is gebleken dat samenwerking van gemeenten op grote schaal in verband met een zo groot mogelijk aan te bieden volume van groot belang is. Om die reden hebben de AVU, Circulus/Berkel Milieu, GAD, ROVA en AREA de overslag, het transport, de sortering en de vermarkting van ingezameld kunststof verpakkingsafval gezamenlijk Europees aanbesteed. De opdracht zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2014 kunnen worden gegund.

Daarnaast is door de deelnemers aan de AVU gevraagd een advies te geven over de aanbiedingen die Wecycle en WEEE hebben gedaan voor de inzameling en verwerking van elektrische en elektronische apparatuur. Ten slotte behartigt de AVU de strategische belangen van de deelnemende gemeenten door onder andere wetgeving en beleidsmaatregelen inzake afvalverwijdering te monitoren en te reageren waar nodig. Steeds vaker wordt de AVU als representant van een groot aantal gemeenten (als ware de AVU een brancheorganisatie), reeds in het ontwerp stadium van wet- en regelgeving of van projecten betrokken. Vanuit die rol is de AVU in staat de deelnemende gemeenten op een goede wijze desgevraagd te adviseren.

In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet na kan komen zou een nieuwe overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.

Naam	Recreatieschap Stichtse Groenlanden
Doel	Recreatieschap Stichtse Groenlanden is één van de schappen die valt onder het breder verband: Recreatie Midden-Nederland. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeente op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeente een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming te ontwikkelen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt en Provinciale Staten van Utrecht.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder M.H. Stolk : wethouder Y. Koster-Dreese Plv. Leden : wethouder M.J. Schreurs : burgemeester V.J.H. Molkenboer
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2014 € 166.263,- Begroting 2015 € 169.674,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Om op termijn tot een structureel gezonde begroting te komen, vindt het dagelijks bestuur het zeer gewenst de private sector meer te laten dragen, zowel in inkomsten en voorzieningen als in beheer. Het dagelijks bestuur ziet daar kansen, maar vraagt ook nadrukkelijk de medewerking van gemeenten, die ontwikkelingen op recreatieterreinen in handen hebben die kunnen zorgen voor nieuwe voorzieningen, nieuwe attracties, nieuwe beleving en meer eigen inkomsten. Voorbeelden zijn het Oortjespad (waar wordt gezocht naar mogelijkheden voor uitbreiding van private exploitatie), en het overleg over de inrichting en exploitatie van de Cattenbroekerplas.
Inhoudelijke ontwikkeling	Ontwikkelingen die gepland zijn en relatie hebben met de gemeente Woerden: Het fietsknooppuntensysteem wordt in 2014/2015 geoptimaliseerd. Op Woerdens grondgebied betekent dit dat de nieuwe oversteek over de Grecht (de pont 'De Toegang'), binnen dit knooppuntensysteem wordt opgenomen. Er wordt een sloepennetwerk aangelegd, waarmee Woerden en omliggende gemeenten via een knooppuntensysteem over het water op elkaar worden aangesloten. Een wandelknooppuntensysteem wordt in 2014/2015 gerealiseerd, waarbij tevens een digitale wandelplanner wordt geïntroduceerd. Voor Oortjespad worden nieuwe recreatiemogelijkheden toegevoegd, wat een uitbreiding van private exploitatie en tegelijkertijd een afbouw van publieke bijdragen betekent. In het kader van het uitbreiden van het recreatieaanbod, wordt bekeken hoe inrichting en exploitatie van de Cattenbroekerplas vorm kan krijgen.

Risico's	Meer dan in het verleden zal worden gezocht naar mogelijkheden voor evenementen binnen het recreatieaanbod van het recreatieschap. Inkomsten uit evenementen betekenen meer mogelijkheden voor ontwikkelingen als fiets- en wandelpaden. In het coalitieprogramma is een efficiëntiekorting opgenomen voor de verbonden partijen vanaf het jaar 2016. Dit voornemen wordt op dit moment niet door andere gemeenten gedeeld.
----------	---

3. Sociaal domein

Naam	Ferm Werk
Doel	Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten hebben alle taken van hun sociale diensten ondergebracht bij Ferm Werk inclusief het daarmee verbonden operationele beleid. De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt betreft het uitvoering geven aan taken in het kader van de Wet Werk en Bijstand, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen. Daarnaast geeft Ferm Werk uitvoering aan de Wet Sociale Werkvoorziening en het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen. Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoering geven aan in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt er op neer dat de gemeente Woerden 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder Y. Koster-Dreese en raadslid S. van Hameren Plv. leden: wethouder J.I.M. Duindam en raadslid G. Becht.
Financieel	Begroting 2015 € 18.432.721,-
Bijdrage	-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	In de afgelopen jaren zijn tekorten opgetreden bij het verstrekken van uitkeringen (het zogenaamde BUIG-budget) en de uitvoering van de WSW. Beide zijn moeilijk te beïnvloeden. De rijksoverheid bezuinigt op het BUIG-budget in de veronderstelling dat het aantal uitkeringen zal afnemen onder invloed van de economische opleving. In de aantallen WWB'ers is dat nog niet merkbaar. Het zogenaamde subsidietekort WSW bestaat al jaren en neemt toe. Ferm Werk verricht maximaal inspanningen om het aantal uitkeringen te beperken (selectie aan de poort, inzet op uitstroom naar betaald werk) en het genereren van toegevoegde waarde uit productie en dienstverlening ter dekking van het subsidietekort WSW. In de afgelopen jaren heeft de gemeente Woerden extra gelden ingezet ter bevordering van participatie en re-integratie. Deze extra middelen werden ter beschikking gesteld van (de voorloper van) Ferm Werk. In 2014 is besloten een deel (€ 240.000,-) van deze extra middelen (ongeveer € 800.000,-) niet rechtstreeks ter beschikking te stellen aan Ferm Werk. Voor 2015 is besloten het gehele budget aan extra eigen middelen niet meer rechtstreeks ter beschikking aan Ferm Werk te stellen. Dat wil niet zeggen dat deze gelden niet besteed worden aan participatie-activiteiten die worden uitgevoerd door Ferm Werk. Slechts dat daarover aparte afspraken worden gemaakt en dat er een mogelijkheid is de gelden bij derden te besteden. In het kader van aanvullende maatregelen ten behoeve van de begroting 2015-2018 is het budget eigen middelen van het participatiebudget verlaagd met € 250.000,- in 2015, € 400.000,- in 2016, € 300.000,- in 2017 en € 250.000,- in 2018.
Inhoudelijke ontwikkeling	Ferm Werk bestaat sinds 1 januari 2014. Op die datum zijn de sociale diensten van vier gemeenten samengegaan met het WSW-bedrijf. Geconstateerd moet worden dat de samenvoeging niet zonder hobbels verloopt. De ervaring leert dat systemen en processen moeilijk op elkaar aan te sluiten zijn en dat het tijd kost een uniforme werkwijze te ontwikkelen. Met het oog op het overwinnen van deze problemen is een verbeterprogramma ontwikkeld en is aan de deelnemende gemeenten gevraagd daarvoor financiële middelen vrij te maken.

Risico's	Voor Woerden geldt dat deze middelen zijn gevonden binnen de extra middelen die toch al aan Ferm Werk ter beschikking werden gesteld.
	Tegelijkertijd bereidt Ferm Werk zich voor op de invoering van de Participatiewet. Regionaal wordt deelgenomen aan overleggen die moeten leiden tot een uniform instrumentarium van loonwaardebepaling, bepaling van het recht op loonkostensubsidie en een integrale, regionaal afgestemde, werkgeversbenadering.
	2015 wordt een belangrijk jaar. Dan wordt duidelijk welke consequenties de invoering van de Participatiewet heeft en in hoeverre Ferm Werk voldoende is uitgerust om taken in dit verband uit te voeren. Risico's komen vooral voort uit de economische ontwikkelingen. Daarbij is van belang of de economische opleving inderdaad doorzet en leidt tot minder uitkeringen en minder uitgaven aan inkomensondersteuning. Daarnaast is relevant dat Ferm Werk de werkgeversbenadering verder ontwikkelt en maximaal gebruik maakt van de mogelijkheden die het Woerdens bedrijfsleven biedt.

Naam	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand. Met ingang van 2014 is er 1 regeling voor zowel de stad Utrecht als de overige gemeenten. Vanaf 2014 heet de GGD niet langer 'GGD Midden Nederland' maar: 'GGD regio Utrecht' (GGDrU).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder Y.Koster-Dreese Plv. lid : wethouder J.I.M. Duindam
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2014 € 618.680,- Begroting 2015 € 598.507,- (€ 11,49 per inwoner + inspecties kinderopvang).
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Naast de regulierbijdrage aan de GGD regio Utrecht wordt met ingang van 2015 ook de JGZ 0-19 jaar door de GGD regio Utrecht uitgevoerd. Hiervoor is € 169.000,- verschuldigd.
Inhoudelijke ontwikkeling	JGZ is nu van 0-19 jaar belegd bij de GGD.
Risico's	De deelnemende gemeenten staan garant voor de betaling van rente en aflossing van de door de GGD aangegane geldlening en rekening-courant overeenkomsten. De garantstelling geschiedt naar verhouding van de inwonertallen op 1 januari van het jaar waarin de garantieverplichting tot stand is gekomen.

4. Cultuur, economie en milieu

Naam	Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
Doel	De Omgevingsdienst ondersteunt en adviseert de gemeente Woerden bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid. De ODRU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag. De doelstellingen voor milieu en duurzaamheid zijn vastgelegd in het Integraal Handhavingplan Woerden 2012-2014, het Milieuprogramma 2015 en het Actieprogramma Duurzaamheid 2015-2016. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rheden, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Wijk bij Duurstede en Zeist (Jsselstein).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder C.J. van Tuijl Plv. lid : wethouder M.H. Stolk
Financieel	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 14 deelnemende gemeenten gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst.

Bijdrage	Begroting 2014 € 1.147.922,- Begroting 2015 € 1.213.980,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 juli 2012 is de Omgevingsdienst Regio Utrecht ontstaan uit het samengaan van de Milieudienst Zuid Oost Utrecht en de Milieudienst Noord West Utrecht.
Risico's	Op een deel van het eigen vermogen van de Milieudienst rusten diverse bestemmingen zodat het weerstandsvermogen van de Milieudienst zich beperkt tot de algemene of egalisatiereserve. Om het weerstandsvermogen van de Milieudienst te verbeteren is afgesproken dat indien enig jaar een batig saldo oplevert, dit saldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Het totale weerstandsvermogen mag in enig jaar niet meer zijn dan 10% van de jaaromzet. Indien door toevoeging van een batig saldo de 10% wordt overschreden, dan wordt het meerdere gerestitueerd aan de deelnemers in verhouding tot de door hen afgenomen uren. Indien enig exploitatiejaar een nadelig saldo oplevert en het weerstandsvermogen ontoereikend is om dit saldo te dekken, stelt het bestuur een plan vast dat is gericht op het afbouwen en/of dekken van dit nadelig saldo. Het algemeen bestuur bepaalt dan wat de deelnemende partijen zullen bijdragen. Het risico is aanwezig dat bij de vorm van de RUD (regionale uitvoeringsdienst) de Milieudienst als zodanig geen bestaansrecht houdt. In dat geval ontstaan mogelijke frictie- en/of liquidatiekosten voor de deelnemende gemeenten. i

5. Jeugd, sport en onderwijs

Naam	Gemeenschappelijke regeling voor het toezicht op het openbaar primair en speciaal onderwijs
Doel	De gemeente Woerden is van mening dat een verzelfstandigd bestuur voor het openbaar primair onderwijs de beste mogelijkheden biedt om het autonome beleidsvoerende vermogen van het openbaar primair onderwijs te versterken. De volgende motieven spelen hierbij een rol: ■ Het schoolbestuur kan los van de politieke verhoudingen en opvattingen een eigen koers uitzetten; ■ Het schoolbestuur kan zich, door een scheiding van lokale en bestuurlijke taken, concentreren op één bestuurlijke taak, namelijk het in stand houden, bevorderen en verbeteren van het openbaar primair onderwijs; ■ Het schoolbestuur kan een eigen financieel beleid en beheer ontwikkelen dat is gericht op de belangen van het openbaar primair onderwijs; ■ Het schoolbestuur kan zich in het overleg over de verdeling van de lokale (onderwijs)middelen, net als de overige schoolbesturen, als onbelemmerd belanghebbende presenteren; ■ Direct en indirecte betrokkenen (ouders, personeelsleden, inwoners en maatschappelijke organisaties) kunnen eenvoudiger invloed uitoefenen op het bestuur. Het bestuur van het openbaar primair onderwijs in Woerden is opgedragen aan Stichting Klasse in Gouda.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Woerden
Bestuurder vanuit onze gemeente Financieel	Lid : wethouder J.I.M. Duindam Het GTO wordt in haar werkzaamheden vanuit een of meerdere gemeenten ambtelijk bijgestaan. Het GTO regelt in overleg met de betrokken gemeenten de bemensing van de ambtelijke ondersteuning en de toerekening van de hieruit voortvloeiende kosten naar de deelnemende gemeenten. Jaarlijks stelt het GTO hiervoor een ontwerpbegroting op. De ontwerpbegroting met toelichting wordt aan de gemeenteraad ten minste zes weken voordat het GTO deze vaststelt, opgestuurd. De gemeenteraad kan gedurende deze termijn zijn zienswijze over de ontwerpbegroting aan het GTO doen toekomen. Na vaststelling stuurt het GTO de begroting aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Van de inzending doet het GTO mededeling aan de gemeenteraad. De gemeenteraad kan na ontvangst van het bericht van inzending bij Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, zijn zienswijze naar voren brengen. Het GTO zendt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling aan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland. Het besluit van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland over de vaststelling van de rekening strekt de leden van het GTO tot decharge.

Bijdrage	Begroting 2014 € 1.588,- Begroting 2015 € 1.509,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	-
Risico's	-

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen

Naam	Stichting Urgentieverlening West-Utrecht
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een huurwoning aan woningzoekenden in de regio West Utrecht. De verklaringen worden afgegeven door de stichting op basis van sociale en medische indicaties. Deze worden opgesteld door een maatschappelijk werker en externe medische geneeskundigen. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting voert de Regionale Huisvestingsverordening 2013 gemeente Woerden gedeeltelijk uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Lopik.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Lid : wethouder M.H. Stolk (wethouder M.J. Schreurs is plaatsvervanger)
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2014 € 18.328,- Begroting 2015 € 18.328,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	-
Inhoudelijke ontwikkeling	Per 1 augustus 2013 is een nieuw contract met Het Vierde Huis ingegaan waarbij alle SUWU-werkzaamheden aan deze organisatie worden uitbesteed. Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die een advies geeft over de urgentieaanvragen.
Risico's	Bij een grote toename van urgentieaanvragen, zal het budget niet kostendekkend zijn. Gezien in inrichting van het voortraject waarbij een intake plaatsvindt, is dit risico beperkt.

7. Algemene inkomsten

Naam	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.
Doel	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente afgelopen jaren aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Financieel	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de

	aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen).
Bijdrage	Begroting 2014 € 140.000,- Begroting 2015 € 156.000,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	
Inhoudelijke ontwikkeling	Het te ontvangen dividendbedrag blijft in deze nog steeds onzekere economische tijden een onzekere factor. De BNG moet gaan voldoen aan de nieuwe eisen die een maximum stellen aan de verhouding tussen eigen vermogen en balanstotaal. Om hieraan te voldoen moet de BNG het eigen vermogen versterken. Zo heeft de BNG, om haar eigen vermogen te versterken, het dividend in 2012 fors verlaagd. Verder moet blijken hoe het verplichte schatkistbankieren, de bankenbelasting en de wet Hof invloed hebben op de winst van de BNG en de bijbehorende dividenduitkeringen. Vooralsnog is het uitgangspunt voor 2015 dat de hoogte van de dividenduitkering (gebaseerd op de uitkering in 2013 en 2014) wel iets hoger uit zal vallen dan in 2014.
Risico's	

Naam	Vitens
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is in 2002 ontstaan door fusie van de drinkwaterbedrijven Nuon Water, Waterbedrijf Gelderland en Waterleiding Maatschappij Overijssel. In 2006 is Vitens verder gefuseerd met Hydron Flevoland en Hydron Midden-Nederland. Vitens is een publiek bedrijf. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden
Doel	De visie over Vitens in relatie tot de realisatie van de doelstelling zoals die is opgenomen in programma 7 van de begroting betreft financieel belang. De gemeente heeft Vitens als verbonden partij opgenomen om zo bij te dragen aan een duurzaam goede, evenwichtige financiële positie van de gemeente.
Bestuurlijk belang / betrokkenen	De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 45.284 aandelen (0,9% van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Bestuurder vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Financieel	
Bijdrage	Begroting 2014 € 120.700,- Begroting 2015 € 120.000,-
Eigen vermogen	-
Vreemd vermogen	-
Financiële ontwikkeling	Het uitgangspunt voor 2015 is dat de hoogte van de dividenduitkering op het niveau van 2014 blijft.
Inhoudelijke ontwikkeling	
Risico's	

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geoormerkte vermogen (= de beschikbare weerstandscapaciteit) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, wat mede afhankelijk is van het risicoprofiel.

Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Woerden om niet gedekte risico's op te vangen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsvermogen en risicobeheersing met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie die in deze paragraaf is opgenomen is vooral gebaseerd op het BBV. Het BBV schrijft voor dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's is opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Het college heeft in 2009 de nota risicomanagement vastgesteld. Kern hiervan is dat binnen het risicomanagement drie fasen worden onderscheiden: het identificeren van risico's, het analyseren van risico's en het voorkomen en beheersbaar maken van risico's. Belangrijker is echter dat medewerkers risicomanagement zien en ervaren als een onderdeel van hun reguliere werk. Op deze wijze is er een voortdurend actueel overzicht van de bestaande risico's en de stand van zaken met betrekking tot de beheersmaatregelen. Belangrijk, omdat het managen van de risico's de kans op doelrealisatie vergroot.

Ten aanzien van de aanwending van de weerstandscapaciteit is het door het college gevoerde beleid:

- Treffen van maatregelen ter beperking van de schade.
- Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die aan het treffen van de maatregelen zijn verbonden.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, is er ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel is. Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele dekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hier rekening mee gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat binnen een tijdsbestek van 3 tot 4 jaar een structureel risico kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, het tweede jaar 75%, het derde 25% en het vierde 0%.

		Begroting 2015	Begroting 2014	Rekening 2013
1. Algemene reserve	inc	€ 39.764	€ 9.192	€ 6.567
2. Stille reserves	inc	€ -		
3. Onvoorzien	str	€ 53	€ 52	€ 52
Totaal		€ 39.817	€ 9.244	€ 6.619

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- Algemene reserve. De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt hoofdzakelijk gevormd door de algemene reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen. De stijging van de reserves wordt veroorzaakt door de herschikking van de reserves waartoe de raad heeft besloten.
- Stille reserves. De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.
- Post onvoorzien. Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar is in de begroting een budget onvoorzien opgenomen. Dit budget is gebaseerd op een norm van € 1,00 per inwoner.

4. Risico's

De onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico van € 50.000,- of meer laten zien en waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen (peildatum: augustus 2014). Het overzicht toont 17 van de in totaal 102 geïnterpreteerde risico's. Deze risico's vertegenwoordigen in euro's uitgedrukt 81% van het totaal aan risico's. Wij presenteren alleen de risico's van € 50.000,- of meer om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn. De risico's kleiner dan € 50.000,- zijn als totaalregel onder aan de tabel opgenomen.

Doelstelling/product	Oorzaak/onzekerheid	Risico/effekt	I/S	Beheersmaatregel	Uitgevoerd	Stand van zaken	Kans x omvang
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer							
a Openbare verlichting	Sterk verouderd areaal. Eigenaar wil niet in vernieuwing investeren.	Doelstellingen op gebied van energie en milieu worden niet bereikt	I	Overname areaal en zelf op de markt zetten	Ja	Het contract met Citytec is opgezegd. Onderhandelingen ter overname van het areaal zijn gaande. Dit kan tot incidenteel hogere lasten leiden.	€ 88
b Ibor	Beleidsmatige keuze voor lage kw aliteitsniveaus	Claims t.g.v. ongevallen e.d. die door de lagere kw aliteit van de infrastructuur kunnen ontstaan	I	Een duidelijk overzicht van de gebieden met de laagste kw aliteitskeuze en de slechtste huidige gesteldheid levert inzicht in de meest urgente verbeteringen	Ja	De keuze voor een relatief laag onderhoudsniveau is nog steeds actueel. Het risico neemt daardoor niet af.	€ 500
c Ibor	Bij de uitbreiding van het areaal is onvoldoende rekening gehouden met verhogingen van het budget.	Budgettekort	S	Het beschikbare budget en de conditieniveaus voor het Ibor zullen jaarlijks vastgesteld worden. Hierdoor kan worden geanticipeerd op de uitbreiding.	Ja	Onderzoek naar de areaaluitbreiding en de financiële gevolgen is gestart.	€ 1.125
d Ibor	Keuze voor lage kw aliteitsniveaus	De kw aliteit zakt onder een aanvaardbaar niveau. Wettelijke verplichtingen nopen tot het verrichten van achterstallig onderhoud. Het budget hiervoor is ontoereikend.		Evaluatie van de Ibor-systematiek		De evaluatie is gestart.	€ 563
e Ibor	Marktwerving	Tekort of overschot	I	Een meerjaren onderhouds-perspectief zorgt voor inzicht in de te verwachten uitgaven voor een langere periode. Mee- en tegenvallers kunnen hierdoor gespreid worden, waardoor de druk op het budget minder ad hoc wordt. Echter kan er nooit volledige grip op de marktwerving zijn.	Ja	Er is gestart met een functioneringscheck van het Ibor (niet de systematiek, maar wel wijze van anticiperen door bestuur). Hierop kunnen vervolgstappen geformuleerd worden om meer inzicht te krijgen.	€ 94
Subtotaal							€ 2.370

Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect	I/ S	Beheersmaatregel	Uitgevoerd	Stand van zaken	Kans x omvang
3. Sociaal Domein							
a Sociaal Domein	Decentralisatie van taken van Rijk naar gemeente; Korte implementatietijd; Overdracht gaat direct met taakstellingen gepaard.	Ondanks alle inspanningen rond de transitie is het risico aanwezig dat niet alle taken op het gewenste ambtenarenniveau voor het beschikbaar gestelde budget uitgevoerd kunnen worden.	S	Binnen het programma TSD worden de risico's periodiek geïnventariseerd, geanalyseerd en worden beheersmaatregelen bepaald. De risico's die geïnventariseerd zijn kunnen in principe worden afgedekt vanuit de VMCO-reserve. Omdat de inschatting van de risico's nog een hoog theoretisch en onzeker karakter heeft wordt naast deze beheersmaatregel voorgesteld (de ondergrens van) het weerstandsvermogen voor 2015 te verhogen.	J	Naast de onderkende beleidsmatige risico's uit het programma TSD (die in principe gedekt zijn) blijven de "oude" risico's van kracht. Deze risico's hebben te maken met het openeinde-karakter van de verschillende sociale voorzieningen en het feit dat de uitvoering op afstand is gezet.	€ 1.125
5. Sport en onderwijs							
a Basisonderwijs: sobere en doelmatige huisvesting, incl. eerste inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket	Ontwikkeling van het aantal leerlingen in het basisonderwijs	Tekort aan lokalen resp. verplicht bijbouw en aanvulling eerste inrichting cq. Overschot aan lokalen resp. afstoten lokalen	I	Op basis van nieuwe leerlingprognoses de capaciteitsbehoefte bepalen.	Ja	De nieuwe leerlingprognose is eind 2014 beschikbaar. Op basis van deze prognose wordt een nieuw integraal huisvestingsplan opgesteld.	€ 131
b Basisonderwijs: sobere en doelmatige huisvesting in relatie tot recente kabinetsvoornemens	Decentralisatie buitenonderhoud schoolgebouwen basisonderwijs per 1 januari 2015	Buisschatsregeling in schrijnende gevallen	I	Er is een landelijke voorziening in het leven geroepen. De kans dat er na toepassing van deze regeling schrijnende gevallen overblijven is aanzienlijk minder.	Ja	Het ziet er naar uit dat de doordecentralisatie doorgaat. De vraag is alleen nog in hoeverre sprake zal zijn van schrijnende gevallen.	€ 88
c Voortgezet onderwijs: sobere en doelmatige huisvesting, incl. eerste inrichting met meubilair en onderwijsleerpakket	Ontwikkeling van het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs	Aanvulling eerste inrichting + overname financiële lasten Kalsbeek College i.v.m. voorinvestering in 3e gymzaal Brediuslocatie	I	2-jaarlijkse leerlingprognose + beleid rond maximale gebouw grootte per wijk + reserve eerste inrichting + aanpassing onderwijshuisvestingsverordening + onderzoek naar destijds gemaakte afspraken inzake 3e gymzaal en mogelijkheden gespreide financiering.		Uit onderzoek blijkt dat er in het verleden geen afspraken zijn gemaakt. Inmiddels is een juridisch traject gestart.	€ 188
d Onderwijshuisvesting	Constatering van en wettelijke aansprakelijkheid voor asbest(vervalsdering)	Budgetoverschrijding	I	Er is meerwerk gedeclareerd, dat de gemeente niet voor haar rekening neemt. Dit wordt met de schoolbesturen besproken.	Ja	Het overleg met de schoolbesturen heeft niet het gewenste resultaat gehad. Een juridisch traject is gestart.	€ 88
e Begeleidingskosten buitenonderhoud	De Raad van State heeft een uitspraak gedaan, op grond waarvan schoolbesturen met terugwerkende kracht mogelijk aanspraak kunnen maken op een vergoeding van kosten.	Budgetoverschrijding	I	Juridisch uitzoeken. Omvang inventariseren. Overleg met schoolbesturen starten.	Ja	Aanspraak en omvang worden momenteel onderzocht.	€ 131
Subtotaal							€ 626
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen							
a Kamerak NOII	Vertraging in de planning van de ontwikkelingen Fase 3 en 4, door slechte afzetbaarheid van de woningen	Door de slechte afzetbaarheid van de woningen kan een vertraging optreden van ca. 3 tot 5 jaren, rente over de boekwaarde	I	Dat de projectleider strakker gaat sturen op deadlines, op het stedenbouw kundig plan, om het zoeken naar mogelijke alternatieven (CFO, doelgroepbenadering, e.d.) die beter verkoopbaar zijn.	Ja	Fase 3 wordt gedeeltelijk in CFO uitgegeven, verwachting is dat de vraag gering is: dit is geprobeerd en vooralsnog zonder succes. De alternatieven moeten onderzocht worden.	€ 88

Doelstelling/ product	Oorzaak/ onzekerheid	Risico/ effect	I / S	Beheersmaatregel	Uitgevoerd	Stand van zaken	Kans x omvang
Bedrijfsvoering							
a Samenvoeging ambtelijke organisaties Woerden en Oudewater	Er zitten verschillen in systemen, werkwijze, kwaliteit, processen, enz., enz.	Systemen en werkwijzen moeten op elkaar afgestemd worden. Dit kost tijd en geld. Bovendien kan het in de praktijk betekenen dat er voor Oudewater juist meer gedaan moet worden dan nu het geval is.	I	Binnen het programma WOW worden de risico's geïnventariseerd en geanalyseerd. Beheersmaatregelen worden vastgesteld en uitgevoerd.	Nee	Risico is binnen het programma onderkend en er wordt op gestuurd.	€ 166
Ber Samenvoeging ambtelijke organisaties Woerden en Oudewater	Betreft een taakstelling in het kader van de businesscase Woerden-Oudewater, welke mogelijk voor een deel niet behaald wordt.	Niet halen van bezuinigingen	S	Binnen het programma WOW worden de risico's geïnventariseerd en geanalyseerd. Beheersmaatregelen worden vastgesteld en uitgevoerd.	Ja	Op dit moment wordt een financieel overzicht gemaakt, dit is nog niet klaar tijdens het schrijven van dit stuk (=medio aug.2014)	€ 50
c Juridische kwaliteit van voldoende kwaliteit	Onvoldoende focus van organisatie en zeer beperkte capaciteit kwaliteit	Kostbare schadeclaims, rechtszaken, onvoldoende dossieropbouw. Uit kwantiteitsmetingen (Provincie, Rekenkamer, e.a. onderzoek) blijkt juridische spagaat	S	Extra fte benodigd	Nee	Administratieve taken nog niet naar secretariaat en leantrajectbezuiningsaanschriften heeft geen verlichting betekend, extra inzet van secretaresse is niet gerealiseerd.	€ 50
d Kaderstellend proces bij juridische producten: (mandaatregeling, actualisatie APV, subsidieverordening, inkoop, modellen, beleidsnota's, verordeningen en statuten).	Niet tijdig actualiseren kaders door werkdruk/te krappe bezetting/ict-systeem werkt niet goed	Financieel, juridisch en publicitair: indien kaders niet tijdig zijn bijgewerkt kan dit financiële, juridische en publicitaire gevolgen hebben;	S	Extra fte benodigd; aandacht/geld voor goed werkend ict-systeem	Nee	ict-systeem is nog steeds een bottleneck, waardoor zaken niet op internet kunnen worden gezet. Werkzaamheden worden ad hoc ipv planmatig aangepakt ivm werkdruk.	€ 50
e Vennootschapsbelasting per 2016	Invoering van de Vpb voor gemeenten	Afhankelijk van hoe het organisatorisch is ingericht kan dit voordelige of nadelige gevolgen hebben	S	De gevolgen worden momenteel door EY onderzocht middels een quick scan.	Ja	De quick scan wordt momenteel uitgevoerd	€ 94
							€ 410
Totaal risico's groter dan € 50.000							€ 4.619
Risico's kleiner dan € 50.000							€ 1.081
Totaal risico's							€ 5.699

5. Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's zijn in een geldswaarde uit te drukken. Dat wil niet zeggen dat dergelijke niet-quantificeerbare risico's geen schade aan de gemeente kunnen berokkenen. Hier moet met name gedacht worden aan gebeurtenissen die imago schade tot gevolg hebben. Het spreekt voor zich dat dergelijke risico's om beheersmaatregelen vragen en een plek in deze paragraaf verdienen, wanneer de impact ervan groot kan zijn. Momenteel zijn er geen niet-quantificeerbare risico's die gemeld moeten worden.

6. Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 5.699.000,-. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's (sterk) fluctueert. Als wordt vastgehouden aan één vaste ratio tussen risico's en benodigde weerstandscapaciteit kan dat inhouden dat er in de exploitatie grote verschuivingen (lees: bezuinigingen) moeten worden ingeboekt om de norm te behalen. Dit wordt als onwenselijk gezien. Wel is het wenselijk dat er een norm wordt bepaald. Daarom is in overleg met de Auditcommissie een bandbreedte afgesproken. Die bandbreedte is:

- minimaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's (dit zijn de risico's waarvoor geen voorziening of vereveningsreserve in het leven is geroepen) en
- maximaal de totale netto waarde van de geïnventariseerde (rest)risico's maal een onzekerheidsfactor van 1,43. Deze onzekerheidsfactor gaat ervan uit dat de geïnventariseerde (rest)risico's 70% van de totale risico's vormen.

Sociaal domein

Vanaf 2015 is de gemeente volledig verantwoordelijk voor jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Door de uitbreiding van taken neemt de begroting aanzienlijk toe. Het

spreekt vanzelf dat wanneer zowel de verantwoordelijkheden als de exploitatie groter worden, ook de risico's toenemen. Hoewel in het programma Transformatie Sociaal Domein de risico's regelmatig geïnventariseerd en geanalyseerd worden, is een betrouwbare kwantificering op basis van concrete risico's in het sociaal domein nog moeilijk te geven. Waar we met andere woorden mee te maken hebben, is het feit dat de onzekerheidsfactor (waar in het kader van bovengenoemde bandbreedte over gesproken wordt) een grotere rol is gaan spelen. Het college stelt de raad daarom voor om voor het begrotingsjaar 2015 de ondergrens van de bandbreedte naar boven toe bij te stellen. Concreet luidt het voorstel om daarbij uit te gaan van het totaal aan risico's, vermenigvuldigd met een onzekerheidsfactor van 1,18 (ervan uitgaande dat de geïnventariseerde (rest)risico's 85% van de totale risico's vormen). De bandbreedte voor de benodigde weerstandscapaciteit is dan als volgt:

	Begroting 2015		Begroting 2014	
Beschikbare weerstandscapaciteit	€	39.817	€	9.244
Ondergrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,18)	€	6.725	€	5.621
Weerstandvermogen ondergrens		5,9		1,6
Bovengrens benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,43)	€	8.150	€	8.038
Weerstandvermogen bovengrens		4,9		1,2

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt is er ruimschoots dekking voor de risico's vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit. Uitgaande van de ondergrens kunnen de risico's 5,9 maal gedekt worden. Bij de bovengrens is dit 4,9 maal. Oorzaak van de ruime dekking is een forse stijging van de beschikbare weerstandscapaciteit (door herschikking van de reserves).

Paragraaf 4 Bedrijfsvoering

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om het sturen en beheersen van de organisatie om de geplande resultaten zo effectief en efficiënt mogelijk te realiseren. Het gaat dus om antwoorden op hoe-vragen. Vraagstukken waar het college zich dagelijks mee bezighoudt. Er zijn ook thema's die de kaderstellende rol van de raad raken. Deze paragraaf gaat daarop in. Daarnaast wordt in financiële zin inzicht gegeven in de bedrijfsvoeringskosten.

2. Speerpunten

a. Organisatieontwikkeling

De belangrijkste organisatiekwestie voor 2015 is zonder twijfel de doorontwikkeling van de ambtelijke integratie van Oudewater en Woerden. Eén organisatie onder leiding van de gemeentenecretaris van Woerden werkt in 2015 (en daarna) voor twee gemeentebesturen. De beide programmabegrotingen, de dienstverleningsovereenkomst (DVO) en de teamplannen die op basis daarvan worden opgesteld vormen de leidraad voor de organisatie. De fine-tuning van deze op zich zorgvuldige voorbereide opgave vraagt in 2015 nog veel aandacht en overleg.

Naast dit aandachtspunt is er in 2015 vanuit de organisatie de focus op de volgende onderwerpen: Informatiebeleid, realiseren van de taakstellingen en modernisering van de bedrijfsvoering.

De organisatievorm blijft het komende jaar ongewijzigd: de lijnorganisatie bestaat uit een vierhoofdige directie en 22 teams onder leiding van teammanagers.

Er wordt procesgericht gewerkt, waarbij de rol van de proceseigenaar van groot belang is. De energie wordt in 2015 vooral gericht op het benoemen en realiseren van de kritische prestatie-indicatoren die aan een proces zijn verbonden. Bijvoorbeeld over de kwaliteit van het product of de snelheid waarmee het wordt geleverd.

Specifieke opgaven vragen om programmatisch of projectmatig werken. Deze gelaagde organisatievorm waarborgt dat de organisatie in staat is zowel de going concerttaken als bijzondere opdrachten goed uit te voeren.

De ingezette kwaliteitsverbetering van de organisatie wordt in 2015 verder doorgezet. Onder druk van een krimpend personeelsbestand (los van de ambtelijke fusie met Oudewater) vraagt dit veel van de vaardigheden en inzet van leidinggevend en medewerkers.

b. Planning & control

De sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie verloopt via de PDCA-cyclus: Plan, Do, Check, Act. Programmabegroting, DVO en teamplannen geven richting aan de organisatie (Plan), die gehouden is de in deze documenten opgenomen doelen te realiseren (Do). Via een systeem van maand- en kwartaalrapportages en een bestuursrapportage wordt over de voortgang hiervan verantwoording afgelegd (Check), op basis waarvan de verantwoordelijke (bestuurs)organen kunnen interveniëren en bijsturen (Act). Deze werkwijze vereist beschikbaarheid van de goede informatie en gestructureerde verwerking daarvan. Op de verbetering hiervan wordt in 2015 sterk ingezet.

c. Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid sluit aan bij bovenvermelde organisatieontwikkeling. Vanaf 1 januari wordt de formatie uitgebreid met 53 fte vanuit Oudewater. Medewerkers uit zowel Oudewater als Woerden zullen in 2015 toegroeien naar het werken voor twee besturen. Zij worden daar door de directie en de teammanagers voor toegerust. Een tweede belangrijke ontwikkeling in 2015 vormen de grote wijzigingen binnen het sociaal domein.

Beide ontwikkelingen vereisen een sterk personeelsbestand met specifieke competenties. In 2015 wordt dit verder opgepakt aan de hand van een kwalitatieve personeelsplanning en competentieontwikkeling.

Ondanks de blijvende personele bezuinigingen heeft ook in 2015 de instroom van jongeren en het aanbieden van stage- en werkervaringsplaatsen onze aandacht.

Centrale vraag blijft hoe wij, met inachtneming van bovenstaande ontwikkelingen én de personele bezuinigingen, in staat zijn en blijven om goed en breed inzetbaar personeel te krijgen en te houden. Dit vraagt om inspanningen vanuit het management en vanuit de medewerkers zelf. Ingezette stappen zoals belangstellingsregistratie, loopbaanbegeleiding en strakke sturing vanuit het management op resultaten, worden in 2015 verder doorgezet. Van het management worden een goede personeelsplanning en vooral moedige gesprekken gevraagd. Van de medewerkers wordt gevraagd om aantrekkelijk te blijven voor de arbeidsmarkt, alleen dan is flexibele inzet werkelijk te bereiken.

d. Regionale samenwerking

Woerden wil zijn positie in de regio de komende jaren meer profiel geven. Als 'hoofdstad van het Groene Hart' voelen wij ons verbonden met dit gebied. Wij willen met andere gemeenten de samenwerking sterk intensiveren op die terreinen die daarvoor in aanmerking komen. Verdere en meer concrete uitwerking van het Groene Hart-convenant met Gouda en Alphen aan den Rijn staat hierbij centraal, maar ook willen wij de relaties met de omliggende gemeenten, waaronder met name Bodegraven-Reeuwijk, aanhalen.

Dit betekent niet dat wij met de rug naar Utrecht gaan staan. Integendeel: in 2014 hebben wij ons formeel verbonden met U10: het bestuurlijke samenwerkingsverband van Utrecht en omliggende gemeenten. Met deze regio delen wij vooral duurzaamheids-, ruimtelijke, economische en verkeerskundige belangen.

e. Informatievoorziening

In juni 2014 is door het college van burgemeester en wethouders het Informatiebeleidsplan vastgesteld. Dit informatiebeleidsplan geeft inzicht in de samenhang tussen de organisatiestructuur, de informatiearchitectuur en de technische infrastructuur en vormt het kader bij het beoordelen van investeringen op het gebied van de informatievoorziening.

De informatievoorziening en de daarbij toegepaste ICT (automatisering) zijn belangrijke steunpilaren voor het functioneren van de gemeente Woerden. Zonder een doelmatig opgezette informatievoorziening en de juiste ICT kan de gemeente Woerden haar taken niet uitvoeren en haar ambities zoals verwoord in de 'Visie op dienstverlening 2020' niet waarmaken.

Integratie van informatie en gemeenschappelijk gegevensgebruik zullen de komende jaren de belangrijkste speerpunten zijn binnen de informatievoorziening van de gemeente Woerden. De informatievoorziening zal zich de komende jaren moeten richten op de verbetering van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering en daarmee tevens het vergroten van de bestuurskracht.

Ook het beveiligings- en privacybeleid is geformuleerd. Informatiebeveiliging is de verzamelnaam voor de processen, die zijn ingericht om de betrouwbaarheid van de processen binnen de organisatie, de gebruikte informatiesystemen en de daarin opgeslagen gegevens te beschermen tegen al dan niet opzettelijk onheil. Op basis van het vastgelegde beleid zijn maatregelen genomen die zorgen voor het beschikbaar zijn van correcte en volledige informatie waar en wanneer gebruikers die nodig hebben en voor het beschermen van informatie tegen kennisname en mutatie door onbevoegden.

f. Rechtmatigheid

Het college draagt zorg voor een jaarlijkse interne toetsing van de bestuurlijke informatievoorziening en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Het gaat hierbij om de rechtmatigheid van verschillende processen. Hiervoor is door de internecontrole-functionaris een internecontroleplan opgezet. In dit plan zijn de relevante processen beschreven waarop verbijzonderde interne controle moet plaatsvinden. Het betreft een meerjarig plan welke door het college is vastgesteld.

De accountantscontrole is opgedeeld in een interimcontrole (managementletter) en een eindejaarscontrole. Tijdens de interimcontrole vormt de accountant een beeld van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. Bij de interimcontrole boekjaar 2013 was de accountant van mening dat de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle voldoen aan de eraan te stellen eisen. De accountant kan steunen op de bevindingen van de interne controle die door de internecontrole-functionaris binnen de organisatie wordt uitgevoerd. De processen binnen de gemeente Woerden zijn als fundament goed georganiseerd. De aanbevelingen van de accountant dienen gezien te worden ter verdere verfijning hiervan. De belangrijkste aanbevelingen en aandachtspunten zijn opgenomen in de managementletter 2013.

Bij de eindejaarscontrole van de jaarrekening 2013 heeft de accountant zich een beeld gevormd van de administratieve organisatie en de kwaliteit van de interne beheersingssystemen. Over het jaar 2013 is een goedkeurende verklaring ontvangen. De accountant is van mening dat de interne beheersing van voldoende niveau is om te komen tot een betrouwbare jaarrekening. De jaarrekening geeft een getrouw beeld (de gemaakte lasten en gerealiseerde baten zijn op de juiste manier in de financiële administratie verwerkt) en is rechtmatig uitgevoerd (baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn in overeenstemming met de geldige wet- en regelgeving). Er zijn geen fouten of onzekerheden door de accountant geconstateerd.

Het accountantsverslag over het boekjaar 2013 bevat aanbevelingen, adviezen of opmerkingen. De aanpak hiervan is geborgd via de interne controle. Aanbevelingen en opmerkingen worden opgenomen in het internecontroleplan, besproken met de verantwoordelijken en ter uitvoering uitgezet en bewaakt. Het opvolgen van de aanbevelingen is een verantwoordelijkheid van het management.

g. Communicatie

Het coalitieakkoord 'Samen werken aan het Woerden van morgen' legt een accent op de interactie tussen inwoner en gemeente. Bestuur en organisatie streven naar een manier van werken met meer ruimte voor initiatieven uit de samenleving: een overheid van de samenleving. Ontwikkelingen in het vakgebied communicatie, uitwisseling van best practices en gezond verstand bieden de input waarmee we aan de slag gaan.

Een aantal grote programma's loopt door in 2015, zoals de transformatie van het sociaal domein en het programma 'Werken voor Oudewater en Woerden'. Dienstverlening en beheer openbare ruimte raken de inwoners direct. Ook vanuit communicatie-oogpunt zal hieraan prioriteit gegeven worden.

3. Wat gaat er in geld om?

De bedrijfsvoeringlasten (bijvoorbeeld ICT en informatievoorziening, juridische zaken, facilitaire zaken, communicatie en personeel) worden op de kostenplaatsen (buiten de programma's om) begroot. Het totaal bedrag is € 10 miljoen. Dit is exclusief het bedrag dat aan Oudewater in rekening wordt gebracht voor de dienstverlening. Het overeengekomen bedrag voor 2015 is € 3,9 miljoen. De overhead vindt zijn weg deels door een opslag op het uurtarief (€ 6,7 miljoen) en voor het resterende deel door rechtstreekse toerekening aan producten.

Deze methodiek is overigens ten behoeve van de begroting 2015 versimpeld, zodat we deze efficiënter kunnen toepassen.

Paragraaf 5 Financiering

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financieringsparagraaf heeft als doel de raad te informeren over het beleid op het vlak van financiering/treasury en de daarmee samenhangende risico's.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) vormt het wettelijk kader. Het doel van deze wet is het bevorderen van de kredietwaardigheid en van de transparantie van het financieringsbeleid. In de Wet Fido zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de financieringsfunctie van de decentrale overheden. Voorbeelden hiervan zijn de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De gemeente beschikt verder op grond van de Wet Fido over een treasurystatuut dat op 15 december 2010 door de raad is vastgesteld. Treasury wordt hierin gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

Eind 2013 is de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) in werking getreden. Hierin is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk. In het bestuurlijk overleg tussen het Rijk en de medeoverheden is een financieel akkoord bereikt waarbij de ambitie en de tekortnorm voor de medeoverheden voor de jaren 2015 tot en met 2018 zijn vastgesteld.

Gemeenten, provincies, waterschappen en openbare lichamen ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen worden verplicht tot deelname aan schatkistbankieren. Het wetsvoorstel schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk. Verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden wordt ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Vanaf januari 2014 wordt het rekening-courantsaldo bij de BNG bank afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk (de schatkist). Vanwege het Schatkistbankieren moet het treasurystatuut aangepast worden. De BNG ontwikkelt hiervoor een model. Zodra hier meer duidelijkheid over is, wordt door ons college een nieuw treasurystatuut vastgesteld.

3. Ontwikkelingen

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen, bedraagt per 1 januari 2015 € 213 miljoen. Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1 januari 2015 € 97 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 84 miljoen, exclusief verliesvoorzieningen.

Risicobeheer

Treasurybeheer is erop gericht om risico's te beheersen. Onder risico's wordt begrepen: rente-, krediet-, liquiditeits-, koers- en valutarisico's. Deze spelen in Woerden als volgt een rol:

- De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uit zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld. Deze worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.
- Koers- en valutarisico's spelen geen rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winstoogmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij verwaarloosbaar. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.
- De kredietrisico's zijn zeer gering. De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) wordt in het treasurystatuut geregeld conform de eisen die de Wet Fido stelt.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) met een minimum van € 300.000,- (artikel 3 lid 2 van de Wet Fido). De kasgeldlimiet wordt voor 2015 geraamd op € 9,5 miljoen.

In onderstaande tabel is informatie opgenomen over de verwachte kasgeldlimiet. Bij het structureel overschrijden van de kasgeldlimiet dienen maatregelen genomen te worden zoals het aantrekken van langlopende geldleningen en/of het beperken van het aangaan van de korte schuld.

Grondslag	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Begroting omvang (exclusief mutatie reserves)	€ 111.633	€ 108.861	€ 106.751	€ 106.001
Toegestane kasgeldlimiet				
- In procenten	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
- In bedrag	€ 9.489	€ 9.253	€ 9.074	€ 9.010

Gelet op de begrote financieringsbehoefte (zie onderdeel 6) is de verwachting dat we in 2015 de toegestane kasgeldlimiet gaan overschrijden zodat een langlopende geldlening afgesloten zal worden.

5. Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken, schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één jaar te voorkomen.

De renterisiconorm geldt niet voor gemeenten met een vaste schuld die lager is dan het begrotingstotaal. Zij hoeven zich voortaan niet meer aan de 20%-norm te houden. Daarmee krijgen die gemeenten de vrijheid om de spreidingsduur van de financiering naar eigen inzicht aan te passen. Deze situatie is ook voor de gemeente Woerden van toepassing. De vaste schuld ligt lager dan het begrotingstotaal 2015.

Indien eventueel wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Deze situatie is niet van toepassing op de gemeente Woerden.

Grondslag	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Begroting om vang (exclusief mutatie reserves)	€ 111.633	€ 108.861	€ 106.751	€ 106.001
Toegestane renterisiconorm				
- In procenten	20%	20%	20%	20%
- In bedrag, maximum	€ 22.327	€ 21.772	€ 21.350	€ 21.200
- In bedrag, minimum (wettelijk bepaald)	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Renterisico				
- Renteherziening	€ -	€ -	€ -	€ -
- Aflossing	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741
Renterisiconorm				
Toets renterisiconorm				
- Toegestane renterisiconorm	€ 22.327	€ 21.772	€ 21.350	€ 21.200
- Begroot renterisico	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741
Onderschrijding renterisiconorm	€ 13.586	€ 13.032	€ 12.610	€ 12.460
Overschrijding renterisiconorm	€ -	€ -	€ -	€ -

6. Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van de verwachte baten en lasten (kasstromen) wordt het verwachte liquiditeitsverloop geschat. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen.

Wanneer de financieringsbehoefte wordt opgesplitst naar de aard van cashflows ontstaat onderstaand beeld (een minteken is een binnenkomende cashflow). Daarin is zichtbaar dat vanaf 2016 per saldo een binnenkomende cashflow ontstaat, dat de cashflow in relatie tot investeringen sterk fluctueert, de cashflow uit bouwgrondexploitaties afneemt en de cashflow die voortkomt uit financiering (= aflossing) consistent is. De werkelijke situatie kan afwijken doordat bijvoorbeeld investeringen in de tijd verschuiven, door investeringen die nu nog niet zijn opgenomen in de begroting of doordat risico's zoals die zijn opgenomen in de bouwgrondexploitaties zich al dan niet voordoen.

+ = uitgaande cashflow, - = binnenkomende cashflow	2015	2016	2017	2018
1. Reguliere exploitatie	€ 1.053	€ 3.319	€ 4.948	€ 5.285
2. Investerings exploitatie	€ 8.787	€ 11.796	€ 16.785	€ 5.259
3. Bouw grondexploitaties	€ 6.941	€ 4.732	€ 839	€ 44
4. Financiering	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741
	€ 11.640	€ 12.486	€ 19.739	€ 8.671

Bovenstaande leidt tot onderstaande verwachte ontwikkelingen in de leningenportefeuille. Zichtbaar is dat de verwachte leningenportefeuille tot en met 2017 toeneemt en daarna stabiel blijft.

Categorie	2015	2016	2017	2018
Beginstand leningenportefeuille	€ 97.159	€ 100.058	€ 103.804	€ 114.802
Aflossing (lopende lening)	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741	€ 8.741
Bij lenen	€ 11.640	€ 12.486	€ 19.739	€ 8.671
Endstand leningenportefeuille	€ 100.058	€ 103.804	€ 114.802	€ 114.732

Het verloop van het saldo van de langlopende geldleningen en het hieraan gekoppelde gemiddelde rentepercentage zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Datum	Saldo langlopende geldleningen	Gem. Rente	Omslagperc.
01-01-01	€ 22.719	7,41%	6,00%
01-01-02	€ 19.447	7,29%	6,00%
01-01-03	€ 27.968	5,64%	5,50%
01-01-04	€ 33.286	4,96%	5,00%
01-01-05	€ 43.667	4,62%	4,75%
01-01-06	€ 51.202	4,46%	4,75%
01-01-07	€ 48.236	4,46%	4,75%
01-01-08	€ 53.269	4,42%	4,75%
01-01-09	€ 69.386	4,53%	4,50%
01-01-10	€ 65.573	4,53%	4,50%
01-01-11	€ 61.879	4,52%	4,25%
01-01-12	€ 70.525	4,43%	4,25%
01-01-13	€ 83.971	4,11%	4,25%
01-01-14	€ 83.659	3,92%	3,75%
01-01-15	€ 97.159	3,16%	3,75%

De laatste tien afgesloten leningen zijn in de onderstaande tabel opgenomen.

Jaar	Bedrag (* 1.000)	Rente
2004	€ 15.000	4,3%
2005	€ 10.000	3,8%
2007	€ 8.000	4,2%
2008	€ 7.000	4,4%
2011	€ 13.000	4,1%
2012	€ 5.000	1,8%
2012	€ 6.000	2,4%
2012	€ 7.000	2,8%
2013	€ 6.000	2,9%
2014	€ 10.000	2,1%
2014	€ 10.000	1,6%

7. Uitgangspunten

In de meerjarenbegroting 2015-2018 is rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

- Renteomslagpercentage: 3,75
- Rente nieuwe investeringen: 3,75
- Rente grondbedrijf: 4,25
- Rente kort geld 0,50

Het eerste jaar van investering wordt geen rente berekend.

De renteomslag wordt bepaald door het totaalbedrag van de diverse rentecomponenten (rente langlopende geldleningen, rente kortlopende leningen, rente eigen financieringsmiddelen) te delen op de boekwaarde van de investeringen op 1 januari van het jaar. Een eventueel positief of negatief verschil ten opzichte van het renteomslagpercentage wordt verrekend met de reserve Renterisico. Hierdoor wordt de rentegevoeligheid van de begroting c.q. rekening geneutraliseerd.

8. Verwachting voor 2015 en 2016

Het vertrouwen in de economie neemt toe. Hoewel de rente op zowel de geld- als de kapitaalmarkt laag blijft, is de verwachting dat de internationale conjunctuur de laatste maanden van 2014 licht zal aantrekken en dat deze stijgende lijn in 2015 en 2016 doorzet. De huizenmarkt, oorzaak van de kredietcrisis, laat herstel zien. Hierdoor zullen investeringen toenemen. Door het gematigd economisch herstel is de verwachting dat de langetermijn-rentetarieven gaan oplopen.

Paragraaf 6 Kapitaalgoederen

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden, begraafplaatsen en gebouwen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Beheerplannen

Voor de meerjarige onderhoudsramingen van enige omvang wordt in Woerden gewerkt met beheerplannen waarin, gekoppeld aan de keuze voor een bepaald onderhoudsniveau, een meerjarenraming gemaakt van de kosten. Daarbij worden die kosten van onderhoud gesplitst naar:

- klein onderhoud (dekking kosten via exploitatie)
- groot onderhoud (dekking kosten via exploitatie of via investering)
- vervangingen/renovaties (dekking kosten via kapitaalkrediet)

Deze beheerplannen omvatten in principe een periode van 5 tot 10 jaar.

3. Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

Integrale openbare ruimte

Op 6 juli 2009 heeft de gemeenteraad het beleidsplan 'Integraal beleid openbare ruimte' (IBOR) vastgesteld. Hierin is vastgelegd op welk kwaliteitsniveau de openbare ruimte wordt onderhouden. De raad heeft gekozen vanaf 2012 voor niveau C. Voor de onderdelen waarbij veiligheid het meest cruciaal is, wordt niveau B gehandhaafd. Hierbij kan worden gedacht aan de speelvoorzieningen en de civiele kunstwerken.

De gekozen kwaliteitsniveaus betekenen in de praktijk het volgende:

- Niveau B: Functioneel, sober en doelmatig. De openbare ruimte ziet er redelijk uit, er is regelmatig wat op aan te merken.
- Niveau C: Onrustig beeld, discomfort of hinder. In de openbare ruimte is behoorlijk wat schade en vervuiling aanwezig, er is behoorlijk wat op aan te merken. Incidenteel kunnen er onveilige situaties optreden. De openbare ruimte ziet er verloederd uit en er zijn meer klachten van bewoners te verwachten.

In onderstaande tabel staat per aspect van de openbare ruimte welk kwaliteitsniveau wordt gehanteerd.

		Hoofdwegen	Hoofdfietspaden	Centrum	Wijkcentrum	Bedrijventerrein	Verblijfsgroen	Natuurgebied	Woonwijk	Buitengebied
A. Schoon	1. Zwerfvuil	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	2. Overige aspecten	C	C	C	C	C	C	C	C	C
B. Heel en veilig	1. Verharding	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	2. Groen	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	3. Meubilair	C	C	C	C	C	C	C	C	C
	4. Speelvoorzieningen	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	5. Beschoeiing	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	6. Civiele kunstwerken	B	B	B	B	B	B	B	B	B
	7. Afvalbakken	B	B	B	B	B	B	B	B	B

De kwaliteitsniveaus zijn in financiële zin doorvertaald in de begroting. Onderstaande tabel geeft weer wat de budgetten zijn voor onderhoud (interne uren en derden), vervanging en reconstructie, en overige. De vervangings- en reconstructiemaatregelen worden daarbij gedeeltelijk via investeringen gefinancierd.

	Onderhoud	Vervanging en reconstructie	Overig	Totaal
A. Integrale openbare ruimte				
1 Verharding, straatreining en	€ 1.237	€ 2.761	€ 1.208	€ 5.206
2 Groen en speelvoorzieningen	€ 2.259			€ 2.259
- Groen		€ 417		€ 417
- Speelvoorzieningen		€ 160		€ 160
3 Overig meubilair	€ 336			€ 336
4 Beschoeiing	€ 213	€ 1.200		€ 1.413
5 Civiele kunstwerken	€ 347	€ 800		€ 1.147
Subtotaal	€ 4.392	€ 5.338	€ 1.208	€ 10.938
B. Riolering				
- Onderhoud	€ 2.314			€ 2.314
- Vervanging en renovatie van		€ 2.265		€ 2.265
C. Baggeren	€ 833			€ 833
D. Sportvelden	€ 437			€ 437
E. Begraafplaatsen	€ 464			€ 464
F. Gebouwen	€ 1.820			€ 1.820
Totaal	€ 10.260	€ 7.603	€ 1.208	€ 19.071

Daarnaast zijn investeringen opgenomen die worden afgeschreven. In de tweede kolom staan de investeringen 2015 in duizenden euro's. Wanneer op de betreffende projecten in 2014 al is geïnvesteerd, is in de eerste kolom een boekwaarde opgenomen. Een overzicht van projecten is opgenomen in bijlage 2. Op grond van het in deze bijlage opgenomen overzicht autoriseert uw raad de kredieten.

Investering 2015	
A. IBOR	
1. Verharding	€ 2.690
2. Groen	€ -
3. Meubilair	€ -
4. Speelvoorzieningen	€ 160
5. Beschoeiing	€ 1.200
6. Civiele kunstwerken	€ 800
7. Afvalbakken	€ 1.000
	€ 5.850
B. Riolering	€ 2.265
C. Baggeren (inhaalprogramma is in exploitatie opgenomen)	€ -
D. Sportvelden	€ 385
E. Begraven	€ -
F. Gebouw en	€ -
Totaal	€ 8.500

Per aspect gaan we kort in op de belangrijkste aandachtspunten.

1. Verharding (wegen), straatreiniging

Voor het wegenonderhoud wordt op basis van de inspectie uit de zomer 2014 het benodigde onderhoud bepaald. Hierin worden de doelstellingen vanuit het IBOR vertaald in concrete maatregelen. Er is een onderhoudsachterstand. Deze wordt met name veroorzaakt door de zettingen die in bepaalde gedeeltes van de gemeente hebben plaatsgevonden. Het wegonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen en riolering). De in de tabel opgenomen budgetten zijn inclusief het ophogen van de verharding.

2. Groen en speelvoorzieningen

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de beleidskaders vanuit het IBOR. Op basis van deze kaders wordt het onderhoud uitgevoerd. Daarnaast is er een plan voor de vervangingsmaatregelen. Hierbij wordt ook rekening gehouden met diverse andere plannen zoals het groen-blauw-omgevingsplan en het bomenplan. Het speelplaatsenbeheerplan uit 2002 en de daaruit voortvloeiende investeringen zijn uitgevoerd.

3. Overig meubilair

Het overige meubilair wordt conform de doelstellingen vanuit IBOR onderhouden.

4. Beschoeiing

De beschoeiingen in de gemeente Woerden zijn geïnteriseerd en geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitsdoelstellingen vanuit IBOR worden onderhoud en vervanging ingepland.

5. Civiele kunstwerken

In 2013 zijn alle kunstwerken geïnspecteerd. Op basis van deze inspectie en de kwaliteitskeuzes uit IBOR worden de prioriteiten bepaald. Dit is bepalend voor de onderhoudswerkzaamheden die aan de kunstwerken gaan plaatsvinden.

Ad b: Riolering

In het najaar 2012 is het gemeentelijk waterbeleidsplan 2013-2017 (GWP) vastgesteld. Dit is een strategisch beleidsplan waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Het belangrijkste en kostbaarste middel voor het gemeentelijk waterbeheer zijn de riolering en bijbehorende voorzieningen. In het GWP zijn de aanwezige voorzieningen, beheer (onderhoud) en vervanging van de voorzieningen, de verbetermaatregelen en een overzicht van de financiële gevolgen opgenomen.

In financieel opzicht is het uitgangspunt een kostendekkende exploitatie via de tarieven. Wanneer sprake is van een incidentele verstoring (pieken of dalen) wordt een en ander geëgaliseerd door een bijdrage uit of storting in de reserve Riolering. In 2015 worden de tarieven conform het gemeentelijk

waterbeleidsplan 2013-2017 verhoogd met 6,5% exclusief de jaarlijkse inflatie. Hiermee wordt gezorgd voor kostendekkend waterbeheer vanuit de rioolheffing voor de lange termijn.

Ad c: Baggeren

In samenwerking met Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR) is in 2008 een nieuw baggerplan opgesteld. Ten opzichte van het vorige baggerbeheerplan is een achterstand in baggeren opgelopen. Met het nieuwe baggerplan, vastgesteld in juli 2009, is het financieel en planningstechnisch mogelijk om het baggeren op orde te brengen. In overleg met het hoogheemraadschap is bepaald dat de achterstand in de baggerwerkzaamheden in 6 jaar ingelopen wordt. Met de uitvoering van dit plan wordt voldaan aan de eisen die het schap aan de watergangen stelt. In het budget is een incidenteel budget opgenomen van € 372.000,-. Hiermee wordt het inlopen van de achterstand in 2015 afgerond. Vanaf 2016 is jaarlijks € 430.000,- beschikbaar om te blijven voldoen aan de (wettelijke) eisen van het hoogheemraadschap.

Ad d: Sportvelden

Er is een nieuw beheerplan sportvoorzieningen in ontwikkeling. Dit loopt synchroon aan het nieuwe sport-en-speelbeleid dat op dit moment ook wordt opgesteld. Het nieuwe beheerplan sportvoorzieningen wordt in 2015 ter kennisname aan de raad aangeboden. Het beheer van de sportvelden wordt conform de uitgangspunten van het vigerend beheerplan uitgevoerd.

Ad e: Begraafplaatsen

Op de meeste onderdelen worden de begraafplaatsen onderhouden op niveau C. Enkele onderdelen worden op niveau B onderhouden (bv. de entrees van de begraafplaatsen). Deze kwaliteitskeuze is gebaseerd op de IBOR-methodiek. In 2014/2015 wordt een visiedocument opgesteld op basis waarvan het college keuzes maakt over de exploitatie van de begraafplaatsen, al dan niet in combinatie met een uitvaartcentrum/kleinschalig crematorium op begraafplaats Rijnhof.

Ad f: Gebouwen

Gemeentelijk vastgoed

In 2004 en 2005 is een inventarisatie gemaakt van het gebouwenbeheer. Dit heeft geresulteerd in een gemeentebreed gebouwenbeheerplan dat door het college is vastgesteld. Hieruit komen de werkzaamheden voort die noodzakelijk zijn voor het in goede staat houden van de gebouwen. Er werd uitgegaan van een conditiescore tussen 2 en 3 volgens de NEN 2767: een sober maar doelmatig onderhoudsniveau (cijfer 7 op een schaal van 10).

In 2009 zijn de MeerjarenOnderhoudsPlanningen (MOP) opnieuw geactualiseerd. Op basis van de nieuwe financiële cijfers zou het jaarbudget moeten worden verhoogd. In het juni-overleg 2010 heeft de gemeenteraad aangegeven hieraan geen prioriteit te geven. Gevolg was dat de kwaliteit van het onderhoud verlaagd is naar conditiescore 3,5 à 4 (cijfer 5,5 à 6 op schaal van 10). Ook is het zogenoemde huurdersonderhoud in beeld gebracht en na actualisatie van de huurcontracten in mindering gebracht op het totale MOP-bedrag. Het bovenstaande is inmiddels vastgelegd in de nota 'Spelregels vastgoed, staat van gemeentelijke gebouwen', najaar 2011.

De genoemde verlaging van het onderhoudsniveau is pas over een aantal jaren structureel financieel merkbaar. In 2015 en verder blijven we wel binnen het beschikbare budget. Bij de actualisatie van het MOP voor de jaren 2015 en verder gaan we voor de uitvoering meer duurzame materialen toepassen. Dit resulteert op langere termijn in een verlaging van de onderhoudskosten.

Onderwijsgebouwen

Per 1 januari 2015 wordt het onderhoud aan de onderwijsgebouwen 'door-gedecentraliseerd'. Het onderhoud wordt dan geheel door het schoolbestuur gefinancierd en uitgevoerd. Wetgeving hierover is in 2014 gereedgekomen. Daarom is de reserve Onderhoud buitenkant schoolgebouwen opgeheven.

Paragraaf 7 Grondbeleid

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Doel van deze paragraaf is om uw raad inzicht te geven in de resultaten en risico's van de grondexploitatie. Daarnaast bevat deze paragraaf een meerjarenprognose van afdrachten uit het grondbedrijf. Deze paragraaf is een van de onderdelen van het gemeentelijk grondbeleid, naast onder meer de MeerjarenPrognose Grondbedrijf 2014 (MPG) die in de raad is behandeld.

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- Een beschrijving van het wettelijk kader en het gemeentelijk beleid met een blik op de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt;
- De uitgangspunten ten aanzien van rekenparameters en risicoafdekking die in de grondexploitaties worden gehanteerd;
- Een stand van zaken en vooruitblik van elk grondexploitatiegebied, waarbij ook eventuele risico's worden benoemd;
- Een meerjarenprognose van de afdrachten aan fondsen en de financiële relatie tussen de algemene reserve grondbedrijf en de algemene dienst;
- Aandachtspunten bij de grondexploitatie en kostenverhaal bij particuliere locatieontwikkelingen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend aan de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen. Grondverwerving, -productie, -uitgifte en -beheer zijn onmisbare en logische ingrediënten van elke ontwikkeling met ruimtelijke consequenties. Het gaat om het bouwen van woningen, de aanleg van wegen of het realiseren van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen.

De gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid, inclusief het te voeren grondprijnsbeleid liggen vast in de door de raad vastgestelde nota 'Vaste grond voor beleid'. In 2011 is een addendum op deze nota vastgesteld. Het vigerend grondbeleid is daarmee voldoende up-to-date. Met deze nota wordt ook invulling gegeven aan de begrotingsvoorschriften die een transparant en ingekaderd grondbeleid beogen. Het grondprijnsbeleid wordt uitgewerkt in de – elk jaar door het college vast te stellen – grondprijnsbrief, die ook in 2014 door ons college is vastgesteld. Tevens worden jaarlijks het MeerjarenPerspectief Grondbedrijf en de herziene grondexploitaties naar uw raad gestuurd (in 2014 reeds behandeld in de raad). Ook in 2015 wordt deze cyclus doorlopen.

Ontwikkelingen op de vastgoedmarkt

In het verlengde van de economische crisis bevindt de vastgoedsector zich al enige jaren in zwaar weer. Hoewel er nog geen sprake is van een einde aan de crisis zijn er ook lichtpuntjes waar te nemen.

In de *Macro Economische Verkenning 2014* van het Centraal Planbureau (CPB) wordt gesproken van een pril herstel. Het CPB heeft becijferd dat in 2013 sprake was van een krimp van 1,25% en in 2014 een groei van 0,5%. Tegelijk is de verwachting dat de consumptie in 2014 nog krimpt, maar wel minder dan in 2013. De werkloosheid stijgt naar 7,5%. De stijging is minder groot dan in 2013. De prognose is dat de Nederlandse economie, in het verlengde van de licht aantrekkende wereldhandel, een beperkte groei laat zien. Het is de vraag hoe dit verder doorwerkt in de vastgoedmarkt.

Het aantal verkochte woningen in Nederland laat een toename zien. Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2013 zijn in het eerste kwartaal van 2014 41,5% meer woningen verkocht. Ook is een lichte prijsstijging waar te nemen (1,2% in het eerste kwartaal van 2014 ten opzichte van het eerste kwartaal in 2013). Er is sprake van toegenomen consumentenvertrouwen en verbeterde economische vooruitzichten, en de hypotheekrente is laag. Deze factoren leiden tot een aantrekkende huizenmarkt. Een andere belangrijke factor is de regelgeving rond hypotheek en schenkingsrecht. Enerzijds is het positief dat er duidelijkheid over is, anderzijds resulteert deze regelgeving in een beperking van de leencapaciteit. Op dit moment staan 1,4 miljoen woningen 'onder water': de marktwaaarde van de woning is lager dan de waarde waartegen de woning is gefinancierd. Er is dus sprake van zowel positieve als negatieve factoren die van invloed zijn op het herstel.

Woerden

Het aantal verkochte woningen in Woerden is sinds de start van de crisis gedaald. Voor de crisis waren in de bestaande bouw verkoopaantallen van meer dan 175 woningen per kwartaal vrij gebruikelijk. Deze aantallen worden niet meer gerealiseerd. In het vierde kwartaal 2013 werden 137 woningen verkocht en in het eerste kwartaal van 2014 wisselden 120 woningen van eigenaar. Ten opzichte van het eerste kwartaal 2013 (113 verkochte woningen) is sprake van een opwaartse lijn. De gemiddelde verkooptijd bedraagt 145 dagen, dat is korter dan de verkooptijd in het eerste kwartaal 2013. Hoewel het algemene beeld van de woningmarkt niet erg rooskleurig is, zijn er ook steeds meer positieve geluiden op de markt.

Medio 2014 staan op www.funda.nl in de gemeente Woerden 498 woningen te koop. De meerderheid hiervan, 355 woningen, staat in Woerden. In Harmelen staan 71 woningen te koop, Kamerik heeft een aanbod van 42 woningen en Zegveld 37. Er is sprake van 350 grondgebonden woningen en 135 appartementen, in 13 gevallen is sprake van bouwgrond.

Over het algemeen zijn in de huidige markt appartementen lastiger te verkopen dan grondgebonden woningen. Het verminderen van het aantal nieuwe appartementen is eerder genoemd in de volkshuisvestingsmonitor. Bij de opzet van de nieuwe Woonvisie en bij het ontwikkelen van nieuwe plannen wordt hiermee rekening gehouden.

Nieuwbouwwoningen

Op basis van de locatiemonitor 2013-2014 worden in het jaar 2014 in Woerden circa 169 nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan 52 op gemeentelijke locaties. In 2015 worden op basis van de locatiemonitor 280 nieuwbouwwoningen verwacht, waarvan minder dan de helft afkomstig is van gemeentelijke grondposities.

In het onderstaande gaan wij per exploitatiegebied in op de belangrijkste financiële wijzigingen. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u naar de vastgestelde exploitaties 2014 en het MPG 2014. Het in het coalitieprogramma vastgelegde uitgangspunt van gemiddeld 25% sociale woningbouw in de nieuwbouwwoningen is richtinggevend. Per exploitatiegebied wordt steeds een goede afweging gemaakt tussen de wensen vanuit het volkshuisvestingsbeleid, de juridische en financiële haalbaarheid. Er is daardoor sprake van maatwerk.

Kantoren

In Woerden worden nauwelijks nog nieuwe kantoren ontwikkeld. In het Masterplan Snellerpoort wordt nog wel rekening gehouden met een ontwikkeling van maximaal circa 60.000 m² (inclusief de geldende contractuele afspraken, die goed zijn voor circa 90-95% van het totaal aantal m²). Voor het overige zijn er geen plannen tot kantoorontwikkeling. Gelet op de vooruitzichten voor de kantorenmarkt, blijft het van belang om zeer terughoudend te zijn ten aanzien van nieuw kantoorareaal. In 2014 hebben de gemeenten van de U10 (samenwerkingsverband van 10 gemeenten in provincie Utrecht) onderlinge afspraken gemaakt om de kantorenleegstand aan te pakken en de regionale kantorenmarkt weer gezond te maken. Deze afspraken zijn vastgelegd in de 'Regionale Overeenkomst Kantoren 2014-2030'. Gemeenten ondersteunen actief de transformatie van leegstaande en boventallige kantoorpanden naar bijvoorbeeld woningen of bedrijfsruimte, en bovenal: bestaande plannen voor nieuwe kantoren worden sterk beperkt en er worden geen nieuwe plannen ontwikkeld.

Bedrijventerreinen

In het coalitieakkoord 2010-2014 is gekozen om geen nieuw regionaal bedrijventerrein te realiseren maar in eerste instantie te werken aan revitalisering en transformatie van de huidige bedrijventerreinen binnen de gemeentegrenzen. Hiervoor wordt op basis van het convenant 'Bedrijventerreinen regio Utrecht-West' samengewerkt met de regiogemeenten. Uitgangspunt bij de revitalisering en transformatie is dat financiering grotendeels door andere partijen dan de gemeente Woerden moet plaatsvinden. In 2012 is een convenant gesloten met de gemeenten in West-Utrecht om tot een gezamenlijke aanpak van revitalisering en herstructurering te komen.

In de kern Woerden is op bedrijventerrein Breeveld nog circa 3,5 hectare grond uitgeefbaar. Naast deze gemeentelijke voorraad komt soms, als gevolg van kleinschalige (particuliere) (her)ontwikkelingen, bedrijfsground beschikbaar op de bedrijventerreinen Barwoutswaarder en Honthorst. De gemeenteraad heeft op 26 januari 2012 besloten een aantal percelen in de plangebieden 'Kromwijkerwetering-West' en 'Werklint Bodegraven-Reeuwijk en Woerden' aan te wijzen als percelen waarop de Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg) van toepassing is. In het geval van Kromwijkerwetering-West is de aanwijzing in het kader van de Wvg op 15 oktober 2013

ingetrokken. Er wordt nu gezocht naar alternatieve schuifruimte van 6 hectare. Daarnaast blijft onze inzet op herstructurering van verouderde terreinen en op het tegengaan van leegstand in kantoren.

3. Uitgangspunten voor grondexploitaties

a. Parameters

De gemeentelijke grondexploitaties van de gebieden waar zich ontwikkelingen voordoen, worden *jaarlijks* herzien. In de grondexploitaties wordt uitgegaan van de boekwaardes per 31 december 2013 zoals opgenomen in de jaarrekening 2013. Daarnaast zijn de laatst bekende wijzigingen doorgevoerd waardoor meevallers en tegenvallers zijn ontstaan.

Met betrekking tot de parameters zijn de volgende percentages gehanteerd:

• Rentewinst en -verlies	4,25 %
• Kostenstijging in 2013	1,50 %
• Kostenstijging 2014 e.v.	1,50 %
• Opbrengstenstijging tot 2015	0,00 %
• Opbrengstenstijging vanaf 2015	0,50 %

Voor de onderbouwing van deze parameters wordt verwezen naar de nota 'Uitgangspunten grondexploitaties', door het college vastgesteld in 2014.

b. Fondsen

Binnen alle grondexploitaties (met een enkele uitzondering) wordt rekening gehouden met afdrachten ten gunste van onderstaande reserves:

- de Reserve Infrastructurele Werken (RIW)
- het Groenfonds

De bijdragen aan fondsen die – in overeenstemming met de nota 'Vaste grond voor beleid' – rechtstreeks ten laste van de grondexploitatie worden gebracht, bedragen € 31,- per m² uitgeefbaar terrein aan de RIW en € 7,- per m² uitgeefbaar terrein aan het Groenfonds (in Snel en Polanen is dit € 2,-/m²). De afdrachten vinden plaats in samenhang met gerealiseerde opbrengsten.

Bij particuliere ontwikkelaars worden de bedragen uit de grondprijlsbrief in rekening gebracht indien op grond van een exploitatieovereenkomst medewerking wordt verleend aan particuliere plannen. De bedragen zijn gebaseerd op de structuurvisie en de daarop volgende 'Nota bovenwijks'. De Nota bovenwijks wordt in 2014 herzien in samenhang met de structuurvisie. Een belangrijk element van de herziening is de wijziging van de westelijke randweg. De fondsbijdragen worden aangepast in lijn met de herziening van de structuurvisie.

b1. Groenfonds

Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar het MPG 2014.

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan het Groenfonds afgedragen en wordt rente over het saldo per 31-12 van elk jaar toegevoegd.

b2. Reserve Infrastructurele Werken

Uit dit fonds worden voornamelijk de kosten voor het project A12-BRAVO betaald. De afdracht aan de Reserve Infrastructurele Werken bestaat uit een bijdrage van € 31,- per m² uitgeefbare grond. Deze afdracht betekent voor een aantal exploitatiegebieden een zware belasting. Voor een prognose van de toekomstige afdrachten vanuit de gemeentelijke grondexploitaties aan dit fonds wordt verwezen naar het MPG 2014.

Overigens wordt ook ten laste van grondtransacties in de algemene dienst en bij private locatieontwikkeling aan de RIW afgedragen.

c. Risicovoorzieningen

Voor de afdekking van risico's wordt in elke grondexploitatie een risicovoorziening opgenomen.

Uitgangspunt hierbij is een vast percentage van de nog te realiseren opbrengsten. Op dit moment wordt binnen de grondexploitaties een kostenpost gemarkeerd ter grootte van 0%, 5% of 10% van de toekomstige verkoopopbrengsten. Als algemene richtlijn geldt dat deze 5% is voor woningbouw-gebieden en 10% voor bedrijventerreinen. Voor Kamerik NO-II en voor Snel & Polanen is dat percentage in 2009, met de vaststelling van de grondexploitaties, verhoogd naar 7,5%, en voor Snel &

Polanen is die risico-opslag in 2010 zelfs verhoogd naar 10%. De reden daarvoor was dat de exploitatietermijn is verlengd tot 1-1-2025. De exploitatieresultaten worden genomen naar gelang de opbrengsten gerealiseerd worden. Jaarlijks wordt het bedrijfsresultaat bepaald. Dit resultaat wordt gestort in de Algemene reserve grondbedrijf (ARG). Deze reserve heeft onder andere ten doel om onvoorziene risico's in de grondexploitatie op te vangen. De reserve wordt gevoed door winsten uit exploitatiegebieden en verliezen worden ten laste van deze reserve gebracht. De gewenste omvang van de (ARG) is in de nota Vaste grond voor beleid gesteld op 10% van het totale in de grondexploitatie geïnvesteerde vermogen. Indien deze reserve de gewenste omvang heeft bereikt, kan besloten worden het meerdere af te dragen aan de algemene dienst. In 2014 ligt de reserve onder de benodigde 10%, in de loop van 2015 komt deze weer op het gewenste niveau. Omdat de aanwezige reserve enigszins onder het gewenste niveau ligt, is besloten om in 2014 geen afdracht aan de algemene dienst te doen uit de ARG.

Per 31 december 2013 is het geïnvesteerde vermogen als volgt (in duizenden euro's):

Complex	Boekwaarde ultimo 2013
1 Breeveld	€ 5.533
2 Overige percelen	€ 267
3 Snel en Polanen	€ 976
4 Kamerik Noord-Oost II	€ 304-
5 Defensie eiland	€ 15.753
Totale boekwaarde eind 2013	€ 22.224

Gewenste omvang Algemene Reserve Grondbedrijf per 2013 bedraagt: € 2.222.434,-

Stand per 31-12-2013 is volgens de jaarrekening € 1.621.908,-

In de MPG 2014 zijn als verwachte stortingen/onttrekkingen opgenomen: - € 265.000,-

Afdekking tekort Defensie-eiland € 782.809,-

Rentetoevoegingen (verliesvoorzieningen en ARG)

Geprognosticeerde stand van zaken eind 2014 € 2.139.717,-

4. Toelichting per exploitatiegebied

In het navolgende overzicht zijn de geprognosticeerde resultaten van de in exploitatie genomen complexen weergegeven.

In exploitatie genomen complexen	Boekwaarde	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht exp.res. Op eindwaarde	Voorziening	Verwacht expl. res. op eindwaarde incl. voorz.	Verwacht expl.res. Op startwaarde incl. voorz.
1 Defensie-eiland	€ 15.753	€ 4.708	€ 4.463-	€ 16.000	€ 16.000-	€ -	€ -
2 Snel en Polanen	€ 976	€ 56.740	€ 59.825-	€ 2.108-	€ -	€ 2.108-	€ 1.280-
3 Kamerik Noordoost II	€ 304-	€ 1.542	€ 1.910-	€ 672-	€ -	€ 672-	€ 546-
Totaal	€ 16.425	€ 62.990	€ 66.198-	€ 13.219	€ 16.000-	€ 2.781-	€ 1.826-

Ad 1: Snel en Polanen

Dit betreft een samengestelde gebiedsexploitatie bestaande uit meerdere deelexploitaties (Waterrijk, Snellerpoort, Recreatiegebied Cattenbroek en Snel en Polanen Algemeen). In 2009 is mede vanwege de economische crisis besloten om het plandeel Snellerpoort te vertragen en in een later stadium te ontwikkelen. Vanwege de verlenging van de exploitatieperiode is bij vaststelling van de grondexploitatie 2010 besloten verder rekening gehouden met een verhoogde risico-opslag voor grondverkoop van 10%. In 2013 heeft de provincie Utrecht de locatie Snellerpoort aangewezen als kansrijke binnenstedelijke ontwikkelingsopgave. In 2013 en de eerste helft van 2014 is samen met de provincie naar het huidige stedenbouwkundig plan uit 2008 voor dit gebied gekeken en onderzocht of dit gebied organisch kan worden ontwikkeld. In 2014 zijn de resultaten hiervoor opgeleverd. Indien uit deze pilot programma-aanpassingen voortkomen, wordt de grondexploitatie hierop aangepast.

Op basis van de overeenkomst met Bavog eindigde op 31 december 2011 de zandwinning in recreatieplas Cattenbroek. In deze overeenkomst zijn de contouren van de recreatieplas en wooneiland vastgelegd, zoals de gemeente die nodig heeft voor de uitvoering van de plannen in het

gebied. Bij de opname van de plas is vastgesteld dat de plas niet is gerealiseerd conform de afgesproken contouren. Bij eiland IV van Waterrijk en bij het recreatie-eiland bevinden zich belangrijke afwijkingen in de vorm van twee bressen. Op deze twee plekken is tijdens de zandwinperiode zand uit het talud 'weggevoerd'. Een kleinere afwijking bevindt zich bij de zuidelijke hoogspanningsmast.

De gemeente heeft Bavog gewezen op zijn verplichting om de plas correct op te leveren. Als de plas niet correct wordt opgeleverd, heeft dat voor de gemeente diverse nadelen. Zo kan minder woningbouw en recreatiegrond worden verkocht, moeten diverse plannen worden aangepast en ontstaat vertraging bij de uitgifte van gronden en dient een aangepaste ontgrondingvergunning te worden aangevraagd bij de provincie. Dit betreft de ontwikkeling van zowel eiland IV als het recreatie-eiland. Bavog is in gebreke gesteld en er is een omzettingsverklaring verstuurd. In de loop van 2013 zijn verdere stappen genomen in de juridische procedure. Tevens zijn de plannen voor eiland IV aangepast aan de nieuwe situatie. In 2014 heeft de selectie van het projectmatige deel van eiland 4 'De Arcaden' plaatsgevonden. Dit woningbouwblok wordt door Heijwaal gefaseerd op de markt gebracht. De eerste uitgifte van particuliere zelfbouw kavels op eiland 4 staat gepland in de laatste kwartalen van 2014.

Naar verwachting zal met een winst van circa € 2,1 miljoen op eindwaarde (per 1-1-2025) worden afgesloten.

	Bedrag	
Boekwaarde eind 2013	€	976
<i>Exploitatie 2014</i>		
Totaal investeringen	€	244.304
waarvan nog te maken kosten	€	56.740
waarvan risicovoorziening	€	5.906
Totaal opbrengsten	€	246.413-
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	€	59.825-
Verliesvoorziening	€	-
Verwachte winst (contante waarde, einddatum per 1 januari 2025)	€	2.108-

Toelichting per deelgebied Snel en Polanen

Deelgebied Algemeen

Deze exploitatie bestaat uit het gebied ten westen van de Cattenbroekerdijk. In het gebied ten westen van de Cattenbroekerdijk zijn inmiddels 2.116 woningen gerealiseerd. Daarnaast bestaat het gebied uit bedrijventerrein Polanen dat inmiddels geheel is uitgegeven aan bedrijven. In totaal is circa 284.000 m² grond verkocht en hebben zich circa 60 bedrijven gevestigd. Tevens zijn binnen het deelgebied op drie verschillende plekken kantoren en andere commerciële ruimtes gerealiseerd. Vijf kantoorpanden voor eigenaar-gebruikers zijn gevestigd langs de Helsinkilaan. In het winkelcentrum zijn circa 15 ondernemers en een gemeentelijk wijkcentrum gevestigd. Aansluitend op het winkelcentrum is ook een kantoorpand gerealiseerd. Het onderdeel bedrijventerrein Polanen is daarom afgesloten.

Tot het deelgebied/exploitatie Snel en Polanen Algemeen behoort ook de sportstrook die is gelegen tussen de spoorlijn en de Steinhagenseweg ten oosten van de Cattenbroekerdijk. In dit gebied zijn inmiddels ook alle gronden uitgegeven en zijn een middelbare school, een sporthal, een voetbalvereniging en een kinderdagverblijf gevestigd. Het openbare gebied van dit deel van Snel en Polanen is in beheer en onderhoud overgedragen aan de Algemene Dienst.

Nog te realiseren kosten en opbrengsten:

De nog te realiseren opbrengsten bestaan uit de verkoopopbrengsten voor de kavels aan de Rieslinggaard; hiervoor wordt momenteel het bestemmingplan uitgewerkt. Daarnaast zitten in deze deelexploitatie onder andere de kosten voor de nog te realiseren bovenwijkse werken. Dit zijn onder andere de aanpassing van de Steinhagenseweg buiten Snellerpoort, kosten om extra geluidswerende maatregelen ten behoeve van de ontwikkeling van Snellerpoort te kunnen uitvoeren, maar ook de kosten voor bijvoorbeeld speelvoorzieningen en aanleg ondergrondse vuilinzameling voor het gehele gebied Snel en Polanen.

Deelgebied Waterrijk

Dit deelgebied/exploitatie bestaat uit het gebied ten oosten van de Cattenbroekerdijk. Het gebied bestaat uit in totaal 1.104 woningen (verdeeld over het Villapark en vier wooneilanden), een brede school en een wijkpark. Tot 2014 zijn er 883 woningen/kavels verkocht en moeten nog circa 221 woningen worden gerealiseerd. Vanaf 2014 worden nog circa 45 vrije kavels in het Villapark (particulier opdrachtgeverschap) en 24 appartementen uitgegeven. De rest bestaat uit woningen/kavels op de eilanden. In 2013 zijn 18 woningen en/of kavels notarieel geleverd voor een totaalbedrag van circa € 1,1 miljoen. Dit betreft particuliere kavels in het villapark, een grachtenkavel en de Riethof op eiland 3. Door de vertraging in uitgifte van eiland 4 – als gevolg van de oplevering van de zandwinplas – zijn in 2014 geen kavels geleverd/verkocht. De goedkeuring van de oevers van eiland 4 is inmiddels verleend, op dit moment is het bestemmingsplan in procedure en is een ontwikkelaar geselecteerd voor een project aan de oostzijde van eiland 4. De verkoop van kavels op eiland 4 is in de loop van 2014 gestart. De eerste inkomsten voor eiland 4 staan gepland voor eind 2014-begin 2015 (vrije kavels en drijvende woningen). De grondexploitatie gaat uit van de verkaveling volgens het in 2012 vastgestelde stedenbouwkundig plan van eiland 4.

Uitgifte kavels Villapark

Een groot deel van de opbrengsten (circa 50%) van het deelgebied Waterrijk komt nog voort uit kavelverkoop in het Villapark. In 13 tranches is inmiddels circa 2/3 van de kavels verloot en verkocht. Naar aanleiding van de gewijzigde marktomstandigheden is een aantal kavels gehervat. De geprognosticeerde grondprijzen in de grondexploitatie zijn op basis van deze taxatie aangepast. Voor het bepalen van de grondprijzen bij elke tranche (uitgifte) worden de uitgifte-/grondprijzen bepaald.

Deelgebied Snellerpoort

Dit deelgebied/exploitatie bestaat uit het gebied tussen de Steinhagenseweg/Beneluxlaan en het spoor. Uitgangspunt voor de grondexploitatie 2014 is het Masterplan uit 2007. In dit deelgebied worden op basis van dit Masterplan circa 767 woningen, 2.500 m² sociaal culturele voorzieningen (kerkelijk centrum en onderwijs), een uitbreiding van het winkelcentrum van 1.200 m² gerealiseerd. Ook het omleggen van de Steinhagenseweg is op basis van de uitgangspunten van het Masterplan Snellerpoort. Voor een verdere toelichting op het plan verwijzen we naar het door de raad vastgestelde masterplan Snellerpoort en de aanpassing van het programma van Snellerpoort zoals genoemd in het rapport van ABF.

In februari 2009 heeft het college besloten tot herbezinning op het plan voor Snellerpoort. Besloten is dat een flexibel bestemmingsplan vastgesteld wordt dat kan inspelen op een aantrekkende marktvraag. Daarnaast zou de ontwikkeling van een kerkelijk centrum en een woon-zorgcomplex worden afgerond. In 2010 is de grond onder het kerkelijk centrum verkocht. De onderhandelingen voor de ontwikkeling van een woon-zorgcomplex – door Groen-West en daarna een marktpartij – zijn gestaakt, omdat partijen niet tot overeenstemming konden komen. De fasering voor het overige gebied is in zijn geheel 5 jaar naar achteren geschoven.

In 2011 is een tijdelijke parkeervoorziening voor het winkelcentrum aangelegd. De kosten voor deze voorziening zijn voor 50% betaald door de eigenaar van het winkelcentrum. Het college heeft besloten de overige kosten te betalen uit de grondexploitatie Snel en Polanen. In 2012 is besloten (uit kosten oogpunt) om op een deel van het braakliggende terrein een tijdelijk baggerdepot in te richten voor de vrijkomende bagger uit de sloten in de wijk Snel en Polanen. Na inklinking van de bagger zal over 1 jaar dit depot weer afgebroken worden.

In 2013 is een deel van de grond naast het 'Roche-gebouw' verhuurd ten behoeve van een tijdelijk parkeerprobleem van de aangrenzende kantoorgebruiker, en zijn gesprekken gevoerd over een tijdelijke bouwspeeltuin en moestuin.

In 2013 heeft de provincie Utrecht de locatie Snellerpoort aangewezen als kansrijke binnenstedelijke ontwikkelingsopgave. In de loop van 2013 is samen met de provincie naar het huidige stedenbouwkundig plan uit 2008 voor dit gebied gekeken en onderzocht of dit gebied organisch ontwikkeld kan worden. In 2014 zullen de resultaten hiervoor worden opgeleverd. Indien uit deze pilot programma-aanpassingen voortkomen, zal de grondexploitatie hierop worden aangepast.

Deelgebied Recreatiegebied Cattenbroek

Dit deelgebied/exploitatie ligt tussen de Cattenbroekdijk, Potterskade en A12. Tot december 2011 vonden hier ontgrondingwerkzaamheden plaats die werden uitgevoerd door Ballast-van Oord Grondstoffen VOF.

In 2013 zijn door het recreatieschap in samenwerking met de gemeente de voorbereidende handelingen ten behoeve van een ondernemersselectie gestart. Door het ontbreken van de formele oplevering van de recreatieplas kon deze selectie nog niet op de markt gezet worden.

In 2014 is daarom gekozen voor een tijdelijke exploitatie van dit gebied. Een deel van deze kosten worden betaald uit de grondexploitatie. De overige kosten worden gedekt uit de algemene middelen. Na oplevering van de recreatieplas kan verder worden gegaan met de exploitatie van het deel het recreatiegebied met intensieve recreatie. Daarnaast wordt het beheer van gebied geregeld.

Ad 2: Defensie-eiland

Het betreft een unieke binnenstedelijke herstructureringsopgave met een bouwprogramma van circa 230 woningen en beperkt aantal voorzieningen. Binnen dit project is sprake van een bodemsanering. Daarnaast wordt er gebouwd met respect voor oude structuren en erfgoed. Het voornemen om de oude gracht rond het kasteel te herstellen is voornamelijk van de baan.

In 2009 is een verliesvoorziening gecreëerd van € 5 miljoen op startwaarde. Deze komt voor € 2,5 miljoen uit de algemene dienst en voor € 2,5 miljoen uit de algemene reserve grondbedrijf. Deze € 5 miljoen maakt onderdeel uit van de verliesvoorzieningen binnen de administratie van het grondbedrijf. Over dit bedrag wordt jaarlijks € 265.000,- rente bijgeschreven op de verliesvoorziening. In de grondexploitatie wordt tot 2018 nog € 1.060.000,- rente begroot welke jaarlijks in delen wordt toegevoegd aan de verliesvoorziening.

De rente aangroei is benodigd om op eindwaarde het tekort van de grondexploitatie te kunnen dekken. Omdat de eerdergenoemde € 5 miljoen inclusief rente nog onvoldoende was om het exploitatietekort te kunnen opvangen is in 2010 een aanvullende verliesvoorziening van circa € 7,45 miljoen op eindwaarde gereserveerd. Aan dit onderdeel wordt geen rente toegevoegd in de grondexploitatie. De rente over deze verliesvoorziening wordt rechtstreeks gestort in de algemene reserve grondbedrijf. In de loop van 2013 zijn nieuwe afspraken gemaakt met de ontwikkelaar, daarnaast is gebleken dat de marktsituatie voor verdere vertraging heeft gezorgd.

Onderstaand worden de gereserveerde bedragen tot op heden samengevat;

- € 5.000.000,- op startwaarde
- € 795.000,- rente over € 5 miljoen op startwaarde
- € 7.450.000,- op eindwaarde
- € 2.752.140,- op eindwaarde

De verliesvoorziening bedraagt per 1 januari 2013 € 15.997.140,-.

In de fasering van de grondexploitatie wordt voor de jaren 2014 tot 2018 rente over de € 5 miljoen op startwaarde begroot. Het betreft een bedrag van € 1.060.000,-. Het geprognosticeerde tekort in de grondexploitatie Defensie-eiland is gedekt middels de getroffen voorzieningen (deels in de grondexploitatie en deels in de algemene reserve grondbedrijf).

	Bedrag	
Boekwaarde eind 2013	€	15.753
<i>Exploitatie 2014</i>		
Totaal investeringen	€	24.168
waarvan nog te maken kosten	€	4.708
waarvan risicovoorziening	€	-
Totaal opbrengsten	€	8.171-
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	€	4.463-
Verliesvoorziening	€	15.997-
Verwachte winst (contante waarde, einddatum per 1 januari 2020)	€	0-

De woningen in de noordelijke fase van het Defensie-eiland zijn in de verkoop. In 2013 is een start gemaakt met de bouw van de eerste woningen op het noordelijk deel. Deze start bouw is mede mogelijk geworden door het plan in kleinere deelfasen te knippen, en met medewerking van de

provincie Utrecht. De gemeente heeft de ontwikkelaar hiermee meer flexibiliteit geboden. Daarnaast is het bouwprogramma beperkt aangepast om een betere aansluiting bij de markt te vinden. Enerzijds is het een positief signaal dat de bouw thans in volle gang is. Dit heeft geleid tot het aanzwengelen van de verdere verkoop. Anderzijds hebben de afspraken tot gevolg dat het financiële resultaat voor de gemeente in samenhang met de afspraken is verslechterd. Het is overigens niet uit te sluiten dat het resultaat nog slechter was geweest wanneer dergelijke afspraken niet gemaakt zouden zijn. In de aanvullende overeenkomst voor het noordelijk deel is bepaald dat de langzaamverbinding vanaf het station eind 2014 wordt opgeleverd.

Ad 3: Kamerik Noord-Oost II

Kamerik NO-II is een uitbreidingslocatie voor woningbouw en een zorgcomplex aan de noordoostzijde van de kern Kamerik. Hier worden in totaal 62 woningen gerealiseerd en één zorgcomplex. Kamerik NO-II bestaat uit vier fasen. De eerste twee fasen zijn afgerond. Fase 3 en 4 worden tussen 2014 en 2017 uitgevoerd. Er wordt gewerkt aan het vormgeven van de te realiseren plandelen.

	Bedrag
Boekwaarde eind 2013	€ 304-
<i>Exploitatie 2014</i>	
Totaal investeringen	€ 4.223
waarvan nog te maken kosten	€ 1.542
waarvan risicovoorziening	€ 147
Totaal opbrengsten	€ 4.895-
Waarvan nog te realiseren opbrengsten	€ 1.910-
Verliesvoorziening	€ -
Verwachte winst (contante waarde, einddatum per 1 januari 2019)	€ 672-

Bedrijventerrein Breeveld (exclusief De Sluis-gebouw)

Voor dit gebied, inclusief de particuliere gronden (terrein voormalige fa. Den Oudsten), is een visie opgesteld. In deze visie wordt voorgesteld het terrein te ontwikkelen tot een gebied voor wonen en werken. Zodra zicht ontstaat op een concreet nieuw plan kan een resultaat worden bepaald. Als de kaders voor deze herontwikkeling verder zijn uitgewerkt, wordt een nieuwe exploitatieopzet gemaakt en kan het financiële resultaat worden bepaald en verwerkt. De risico's zitten binnen dit gebied vooral in de inhoudelijke, programmatische invulling van het gebied en de fasering daarbij. Op basis van deze financiële stand van zaken is op verzoek van de accountant in 2012 een verliesvoorziening van € 800.000,- getroffen.

Deelgebied: Overige percelen

In dit complex worden de overige gronden van het grondbedrijf beheerd. Dit zijn vooral agrarische percelen die als compensatiegrond of als ontwikkelingslocatie kunnen worden ingezet. Daarnaast worden de koopopties voor strategisch gelegen percelen in dit complex ondergebracht. In onderstaande tabel worden de overige percelen uitgewerkt (NIEGG):

Gebied	Kadastraal	m2 Oorsprong	Gebruik huidige
Harmelen	B 1082	10.790 Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + baggerdepot / overig
Harmelen	B 1760	16.850 Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + compensatie kleine uitbreiding
Harmelen	B 2747	47.935 Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + compensatie kleine uitbreiding
Harmelen	B 3776	19.135 Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + baggerdepot / overig
Harmelen	C 109	7.140 Voormalig NAP	Verpacht + t.z.t. bravo / overig
Harmelen	C 352	11.717 Voormalig NAP	Verpacht + bravo / overig
Harmelen	D 306	6.740 Compensatiegronden Harmelen	Verpacht + baggerdepot / overig
Kamerik	L 472	53.295 Voormalig Nell	Voortgezet gebruik vml eigenaar + t.z.t. woningbouw
Totaal eigendom		173.602	

Deze gronden worden gebruikt als ruilgronden ten behoeve van bijvoorbeeld A12-BRAVO / water-/natuurcompensatie et cetera. In dit verband is het van belang dat de gronden in Kamerik zijn gekocht met het oog op toekomstige ontwikkelingen. Zo is dit ook opgenomen in de vastgestelde structuurvisie. In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie zijn de ontwikkelingen in Kamerik (nog) niet opgenomen.

Onderbouwing huidige marktwaarde in relatie tot de boekwaarde.

De boekwaarde is lager gewaardeerd dan de prijs van gemiddelde landbouwgrond in deze regio, die zich in de praktijk beweegt in de bandbreedte van € 5,50 tot € 6,50.

Een deel van de gronden rondom Harmelen wordt ingebracht in het kader van de BRAVO-projecten. De opbrengst hiervoor bedraagt, conform afspraken met de provincie Utrecht, € 7,25 per m².

In de loop van 2014 wordt een aantal percelen verkocht/ingebracht in het kader van A12-BRAVO of ten behoeve van de nog uit te voeren (natuur)compensatie van o.a. de kleine uitbreiding van de recreatieplas Cattenbroek.

De conclusie voor dit complex is dat de financiële risico's zeer gering zijn. Wel zal bij de provincie te zijner tijd aandacht gevraagd moeten worden voor ontwikkeling van de gronden in Kamerik.

5. Aandachtspunten bij grondexploitaties

- Er is vooralsnog geen reden om uit te gaan van een structurele verbetering van de economie, van het hiermee verband houdende consumentenvertrouwen en de woningmarkt.
- De algemene reserve grondbedrijf (ARG) is in 2014 onder het gewenste niveau uitgekomen. In de prognose groeit de ARG in 2015 naar het gewenste niveau. Dit gegeven, in samenhang met het vooruitzicht van de vastgoedmarkt, laat zien dat afdracht aan de algemene dienst het komende jaar niet opportuun is.
- Het blijft van belang om voldoende aandacht te besteden aan risicoanalyse en risicomanagement.
- Breeveld: In de loop van 2013 is een globaal ruimtelijk kader uitgewerkt. In de loop van 2014 kan dit voor het gemeentelijke deel verder worden uitgewerkt.
- Recreatieplas: Op dit moment worden juridische stappen genomen om tot een schadevergoeding te komen. De huidige grondexploitatie gaat uit van het vastgestelde stedenbouwkundig plan.
- In samenwerking met de provincie Utrecht wordt gewerkt aan een aangepast plan voor Snellerpoort, waarbij wordt gekeken naar de ontwikkelmogelijkheden. Aanpassingen in de plannen voor Snellerpoort dienen verwerkt te worden in de grondexploitatie.